

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2019/1150,
annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019,
oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden edistämisestä verkossa toimivien välityspalvelujen
yrityskäyttäjää varten
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Verkossa toimivat välityspalvelut ovat keskeisiä yrittäjyyden ja uusien liiketoimintamallien, kaupan ja innovoinnin mahdollistajia, jotka voivat myös parantaa kuluttajien hyvinvointia ja joita sekä yksityinen että julkinen sektori käyttävät yhä enemmän. Ne tarjoavat pääsyn uusille markkinoille sekä kaupallisia mahdollisuuksia, joiden avulla yritykset voivat hyödyntää sisämarkkinoiden etuja. Ne mahdollistavat sen, että kuluttajat unionissa voivat hyödyntää kyseisiä etuja, erityisesti koska heillä on verkossa valittavanaan suurempi valikoima tavaroita ja palveluita ja heille tarjotaan verkossa kilpailukykyisempiä hintoja, mutta niihin liittyy myös haasteita, jotka on ratkaistava oikeusvarmuuden takaamiseksi.
- (2) Verkossa toimivat välityspalvelut voivat olla keskeisiä niiden yritysten kaupalliselle menestykselle, jotka käyttävät kyseisiä palveluja kuluttajien saavuttamiseksi. Verkossa toimivien välityspalvelujen etujen täysipainoiseksi hyödyntämiseksi on näin ollen tärkeää, että yritykset voivat luottaa verkossa toimiviin välityspalveluihin, joiden kanssa ne solmivat kaupallisia suhteita. Tämä on tärkeää pääasiallisesti sen vuoksi, että liiketoimien lisääntyneen välittäminen verkossa toimivien välityspalvelujen kautta ja siihen vaikuttavat vahvat datavetoiset välilliset verkkovaikutukset johtaa siihen, että kyseiset yrityskäyttäjät, etenkin mikroyritykset sekä pienet ja keskisuuret yritykset, jäljempänä 'pk-yritykset', ovat yhä enemmän riippuvaisia näistä palveluista kuluttajien saavuttamiseksi. Kun otetaan huomioon tämä yhä suurempi riippuvaisuus, kyseisten palvelujen tarjoajilla on usein vahvempi neuvotteluvoima, mikä mahdollistaa sen, että ne voivat käytännössä toimia yksipuolisesti tavalla, joka voi olla epäoikeudenmukainen ja vahingoittaa yrityskäyttäjien ja välillisesti myös kuluttajien oikeutettuja etuja unionissa. Ne saattavat esimerkiksi määrätä yrityskäyttäjille yksipuolisesti käytäntöjä, jotka poikkeavat jyrkästi hyvästä kauppatavasta tai ovat kunniallisen ja vilpittömän menettelyn vastaisia. Tällä asetuksella puututaan tällaisiin verkkopohjaisen alustatalouden mahdollisiin kitkatekijöihin.
- (3) Kuluttajat ovat ottaneet verkossa toimivat välityspalvelut omakseen. Kilpailuun perustuva, oikeudenmukainen ja avoin verkkoekosysteemi, jossa yritykset toimivat vastuullisesti, on olennaisen tärkeä myös kuluttajien hyvinvoinnin kannalta. Varmistamalla verkkopohjaisen alustatalouden avoimuus ja siihen kohdistuva luottamus yritysten välisissä suhteissa voitaisiin myös epäsuorasti parantaa kuluttajien luottamusta verkkotalouteen. Verkkopohjaisen alustatalouden kehittämisen suoria vaikutuksia kuluttajiin käsitellään kuitenkin muualla unionin lainsäädännössä, erityisesti kuluttajansuojaa koskevassa säännöstössä.

⁽¹⁾ EUVL C 440, 6.12.2018, s. 177.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 17. huhtikuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 14. kesäkuuta 2019.

- (4) Samalla lailla verkossa toimivat hakukoneet voivat olla merkittäviä internetliikenteen lähteitä yrityksille, jotka tarjoavat tavaroita tai palveluja kuluttajille verkkosivustojen kautta, ja ne voivat sen vuoksi merkittävästi vaikuttaa siihen, miten tavaroitaan tai palvelujaan verkon kautta sisämarkkinoilla tarjoavat yritysverkkosivustokäyttäjät menestyvät kaupallisesti. Sillä, miten verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat asettavat järjestyksen verkkosivustoja, myös niitä verkkosivustoja, joiden kautta yritysverkkosivustokäyttäjät tarjoavat tavaroitaan ja palvelujaan kuluttajille, on merkittävä vaikutus kuluttajien tekemiin valintoihin sekä kyseisten yritysverkkosivustokäyttäjien kaupalliseen menestykseen. Vaikka sopimussuhdetta yritysverkkosivustokäyttäjien kanssa ei ole, verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat voivat näin ollen käytännössä toimia yksipuolisesti tavalla, joka voi olla epäoikeudenmukainen ja joka voi vahingoittaa yritysverkkosivustokäyttäjien ja välillisesti myös kuluttajien oikeutettuja etuja unionissa.
- (5) Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien ja yrityskäyttäjien välisen suhteen luonne saattaa johtaa myös tilanteisiin, joissa yrityskäyttäjillä on usein rajalliset oikeussuojamahdollisuudet, jos kyseisten palvelujen tarjoajien yksipuoliset toimet johtavat riitaan. Monissa tapauksissa kyseiset palvelujen tarjoajat eivät tarjoa helposti saatavissa olevia ja tehokkaita sisäisiä valitusten käsittelyjärjestelmiä. Olemassa olevat vaihtoehtoiset tuomioistuinten ulkopuoliset riitojenratkaisumekanismit voivat myös olla tehostomia monista eri syistä, mukaan lukien erikoistuneiden sovittelijoiden puute sekä yrityskäyttäjien pelko vastatoimista.
- (6) Verkossa toimivilla välityspalveluilla ja verkossa toimivilla hakukoneilla sekä kyseisten palvelujen mahdollistamilla liiketoimilla on luontaisesti rajatylittävää potentiaalia, ja niillä on erityistä merkitystä unionin sisämarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle nykyisessä taloudessa. Tiettyjen palvelujen tarjoajien kaupalliset menettelyt, jotka mahdollisesti ovat epäoikeudenmukaisia ja haitallisia, sekä tehokkaiden oikeussuojakeinojen puute estävät kyseisen potentiaalın täyden hyödyntämisen ja vaikuttavat kielteisesti sisämarkkinoiden asianmukaiseen toimintaan.
- (7) Unionin tasolla olisi säädettävä kohdennetuista ja pakottavista säännöistä, jotta sisämarkkinoilla turvataan oikeudenmukainen, ennakoitavissa oleva, kestävä ja luottamusta nauttiva verkkopohjainen liiketoimintaympäristö. Eriyisesti verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjille olisi turvattava asianmukainen avoimuus sekä tehokkaat oikeussuojamahdollisuudet koko unionissa, jotta voitaisiin helpottaa rajat ylittävää liiketoimintaa unionissa ja siten parantaa sisämarkkinoiden asianmukaista toimintaa ja puuttua mahdolliseen lisääntyvään hajanaisuuteen tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla erityisillä aloilla.
- (8) Kyseisillä säännöillä olisi myös turvattava asianmukaiset kannustimet, joilla edistetään oikeudenmukaisuutta ja avoimuutta erityisesti sen suhteen, miten yritysverkkosivustokäyttäjät asetetaan järjestykseen verkossa toimivien hakukoneiden hakutuloksissa. Samalla kyseisillä säännöillä olisi otettava huomioon ja turvattava laajemman verkkopohjaisen alustatalouden huomattava innovointipotentiaali ja mahdollistettava terve kilpailu, jolla lisätään kuluttajien valinnanmahdollisuuksia. On aiheellista selvittää, että tämän asetuksen ei olisi vaikutettava kansalliseen yksityisoikeuteen, etenkin sopimusoikeuteen, kuten sopimuksen voimassaoloa, tekemistä, vaikutuksia tai päättymistä koskeviin sääntöihin, siltä osin kuin kansallinen yksityisoikeuden säännöt ovat yhdenmukaisia unionin oikeuden kanssa ja siinä määrin kuin asianomaiset seikat eivät kuulu tämän asetuksen säännösten soveltamisalaan. Jäsenvaltioiden olisi edelleen voitava soveltaa vapaasti kansallisia lakeja, joissa kielletään tai säädetään rangaistaviksi yksipuoliset toimet tai sopimattomat kaupalliset menettelyt, siinä määrin kuin asianomaiset seikat eivät kuulu tämän asetuksen säännösten soveltamisalaan.
- (9) Koska verkossa toimivilla välityspalveluilla ja verkossa toimivilla hakukoneilla on tyypillisesti maailmanlaajuinen ulottuvuus, tätä asetusta olisi sovellettava näiden palvelujen tarjoajiin riippumatta siitä, ovatko ne sijoittautuneet jäsenvaltioon vai unionin ulkopuolelle, mikäli kaksi kumulatiivista edellytystä täyttyy. Ensinnäkin yrityskäyttäjien tai yritysverkkosivustokäyttäjien olisi oltava sijoittautuneita unioniin. Toiseksi yrityskäyttäjien tai yritysverkkosivustokäyttäjien olisi näiden palvelujen kautta tarjottava tavaroitaan tai palvelujaan kuluttajille, jotka ovat unionissa ainakin osan liiketoimesta. Sen määrittämiseksi, tarjoavatko yrityskäyttäjät tai yritysverkkosivustokäyttäjät tavaroita tai palveluja unionissa oleville kuluttajille, on tarpeen varmistaa, onko ilmeistä, että yrityskäyttäjät tai yritysverkkosivustokäyttäjät suuntaavat toimintaansa yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa oleviin kuluttajiin. Tätä perustetta olisi tulkittava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012⁽³⁾ 17 artiklan 1 kohdan c alakohtaa sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008⁽⁴⁾ 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaa koskevan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Kyseisten kuluttajien olisi oltava unionissa, mutta heidän asuinpaikkansa ei tarvitse olla unionissa eikä heillä tarvitse olla minkään jäsenvaltion kansallisuutta. Näin ollen tätä asetusta ei olisi sovellettava, kun yritysikäyttäjät tai yritysverkkosivustokäyttäjät eivät ole sijoittautuneet unioniin tai kun ne ovat sijoittautuneet unioniin mutta käyttävät verkossa toimivia välityspalveluja ja verkossa toimivia hakukoneita tarjotakseen tavaroita tai palveluja yksinomaan kuluttajille, jotka ovat unionin ulkopuolella, tai henkilöille, jotka eivät ole kuluttajia. Lisäksi tätä asetusta olisi sovellettava riippumatta siitä, mitä lakia sopimukseen muutoin sovellettaisiin.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1215/2012, annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 593/2008, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) (EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6).

- (10) Monenlaisissa yritysten ja kuluttajien välisissä suhteissa välittäjinä verkossa toimivat palvelujen tarjoajat, jotka hallinnoivat monipuolisia palveluja, jotka perustuvat pääasiassa samaan ekosysteemiä rakentavaan liiketoimintamalliin. Jotta katetaan asiaankuuluvat palvelut, verkossa toimivat välityspalvelut olisi määriteltävä tarkasti ja teknologianeutraalisti. Palvelujen olisi koostuttava tietoyhteiskunnan palveluista, joiden tavoitteena on helpottaa yrityskäyttäjien ja kuluttajien välisten suorien liiketoimien käynnistämistä, riippumatta siitä, toteutuvatko liiketoimet viime kädessä verkossa, verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan tai yrityskäyttäjän verkkoportaalissa vai verkon ulkopuolella vai toteutetaanko niitä lainkaan, mikä tarkoittaa sitä, että yrityskäyttäjien ja kuluttajien välinen sopimussuhde ei saisi olla edellytys sille, että verkossa toimivat välityspalvelut kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan. Pelkästään sen, että tarjotaan luonteeltaan vähämerkityksellistä palvelua, ei olisi katsottava tarkoitettavan, että verkkosivustolla tai palvelulla pyritään helpottamaan liiketoimia verkossa toimivien välityspalvelujen tapaan. Lisäksi palveluja olisi tarjottava palvelujen tarjoajien ja kuluttajille tavaroina tai palveluja tarjoavien yrityskäyttäjien välisten sopimussuhteiden perusteella. Tällaisen sopimussuhteen olisi katsottava syntyvän, kun molemmat osapuolet ilmoittavat aikomuksestaan sitoutua sopimukseen yksiselitteisesti pysyvällä välineellä ilman, että välttämättä edellytetään nimenomaista kirjallista sopimusta.
- (11) Tämän asetuksen kattamiin verkossa toimiviin välityspalveluihin olisi näin ollen kuuluttava esimerkiksi verkko-kaupan markkinapaikat (mukaan lukien yhteistyöpohjaiset markkinapaikat, joilla yrityskäyttäjät ovat aktiivisia), verkossa toimivat ohjelmistosovelluspalvelut, kuten sovelluskaupat, sekä verkossa toimivat sosiaalisen median palvelut riippumatta siitä, mitä teknologiaa näiden palvelujen tarjoamisessa käytetään. Tässä mielessä verkossa toimivia välityspalveluja voitaisiin tarjota myös ääniohjausteknologian avulla. Myöskään sen ei pitäisi olla olennaista, liittyykö kyseisiin yrityskäyttäjien ja kuluttajien välisiin liiketoimiin rahallista maksua tai suoritetaanko ne osittain verkon ulkopuolella. Tätä asetusta ei kuitenkaan olisi sovellettava verkossa toimiviin vertaisvälityspalveluihin ilman yrityskäyttäjien läsnäoloa, puhtaasti yritysten välisiin verkossa toimiviin välityspalveluihin, joita ei tarjota kuluttajille, verkossa toimiviin mainonnan välineisiin eikä mainontaviestintään, joiden tavoitteena ei ole helpottaa suorien liiketoimien käynnistämistä ja joihin ei liity sopimussuhdetta kuluttajien kanssa. Samasta syystä myöskään hakukoneoptimointiin tarkoitettujen ohjelmistopalvelujen ja palvelujen, jotka liittyvät mainonnanesto-ohjelmistoihin, ei olisi kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaan. Teknisten toimintojen ja rajapintojen, jotka pelkästään yhdistävät laitteistoja ja sovelluksia, ei olisi kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaan, sillä ne eivät yleensä täytä verkossa toimivia välityspalveluja koskevia vaatimuksia. Tällaiset toiminnot tai rajapinnat voivat kuitenkin liittyä suoraan tiettyihin verkossa toimiviin välityspalveluihin tai olla niiden liitännäisiä, ja tällaisissa tapauksissa asianomaisiin verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajiin olisi sovellettava avoimuusvaatimuksia, jotka liittyvät eriytettyyn kohteluun näiden toimintojen ja rajapintojen perusteella. Tätä asetusta ei myöskään olisi sovellettava verkossa oleviin maksupalveluihin, koska ne eivät itse täytä sovellettavia vaatimuksia vaan ovat luontaisesti lisäpalveluja, jotka liittyvät liiketoimiin tavaroiden ja palvelujen toimittamiseksi kuluttajille.
- (12) Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti ja ottaen huomioon, että on todettu yrityskäyttäjien olevan riippuvaisia pääasiassa verkossa toimivista välityspalveluista, jotka toimivat väylänä sellaisten kuluttajien saavuttamiseksi, jotka ovat luonnollisia henkilöitä, tämän asetuksen soveltamisalan määrittämisessä kuluttajan olisi ymmärrettävä viittaavan ainoastaan luonnollisiin henkilöihin heidän toimiessaan tarkoituksessa, joka ei kuulu heidän elinkeino- tai ammattitoimintaansa.
- (13) Nopea innovointitahti huomioon ottaen tässä asetuksessa käytettävän verkossa toimivan hakukoneen määritelmän olisi oltava teknologianeutraali. Määritelmän olisi etenkin katsottava kattavan myös äänikomennot.
- (14) Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat käyttävät yleensä ennalta muotoiltuja sopimusehtoja, ja jotta voidaan tarvittaessa suojella tehokkaasti yrityskäyttäjää, tätä asetusta olisi sovellettava, kun verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja määrittää yksipuolisesti sopimussuhteen ehdot, sopimussuhteen nimestä tai muodosta riippumatta. Se, onko ehdot määritetty yksipuolisesti, olisi arvioitava tapauskohtaisesti yleisen arvioinnin perusteella. Tässä yleisessä arvioinnissa osapuolten suhteellinen koko tai se, että neuvotteluja on käyty tai että asianomainen tarjoaja ja yrityskäyttäjä ovat voineet neuvotella tietyistä määräyksistä ja määrittää ne yhdessä, eivät sinänsä saisi olla ratkaisevia. Lisäksi verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien velvoite saattaa niiden ehdot helposti yrityskäyttäjien saataville muun muassa niiden välisen kaupallisen suhteen sopimuksen tekemistä edeltävässä vaiheessa, tarkoittaa sitä, että yrityskäyttäjät hyötyvät tästä asetuksesta johtuvasta avoimuudesta silloinkin, jos ne onnistuvat neuvottelemaan joistakin ehdoista.

- (15) Sen varmistamiseksi, että yrityskäyttäjät voivat sopimussuhteen yleisten ehtojen perusteella määrittää kaupalliset ehdot verkossa toimivien välityspalvelujen käytölle, lopettamiselle ja keskeyttämiselle ja turvata liikesuhteen ennustettavuuden, kyseiset ehdot olisi laadittava käyttäen selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Ehtojen ei olisi katsottava olevan laadittu käyttäen selkeää ja ymmärrettävää kieltä, jos ne ovat epämääräisiä tai epätarkkoja tai niissä ei ole yksityiskohtaisia tietoja merkittävistä kaupallisista kysymyksistä eivätkä ne sen vuoksi anna yrityskäyttäjille kohtuullista ennustettavuutta sopimussuhteen tärkeimmistä näkökohdista. Lisäksi harhaanjohtavaa kieltä ei olisi katsottava selkeäksi ja ymmärrettäväksi.
- (16) Sen varmistamiseksi, että yrityskäyttäjillä on riittävä selvyys siitä, missä ja kenelle niiden tavaroita tai palveluja markkinoidaan, verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi varmistettava avoimuus yrityskäyttäjään kohtaan, kun on kyse muista jakelukanavista tai mahdollisista kumppanuusohjelmista, joita verkossa toimiva välityspalvelu saattaa käyttää kyseisten tavaroiden tai palvelujen markkinoinnissa. Muut kanavat ja kumppanuusohjelmat olisi ymmärrettävä teknologianeutraalilla tavalla, mutta niihin voisivat kuulua muun muassa muut verkkosivustot, sovellukset tai muut verkossa toimivat välityspalvelut, joita käytetään yrityskäyttäjän tarjoamien tavaroiden tai palvelujen markkinoinnissa.
- (17) Teollis- ja tekijänoikeuksien omistuksella ja hallinnalla verkossa voi olla suurta taloudellista merkitystä sekä verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajille että niiden yrityskäyttäjille. Jotta voidaan varmistaa selkeys ja avoimuus yrityskäyttäjien kannalta ja jotta ne saisivat asiasta paremman käsityksen, verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi sisällytettävä ehtoihinsa yleisiä tai halutessaan yksityiskohtaisempia tietoja kyseisten ehtojen mahdollisista vaikutuksista yrityskäyttäjän teollis- ja tekijänoikeuksien omistukseen ja hallintaan. Tällaisiin tietoihin voisi sisältyä muun muassa tietoja esimerkiksi logojen, tavaramerkkien tai tuotenimien yleisestä käytöstä.
- (18) Avoimuuden varmistaminen yleisissä ehoissa voi olla ratkaisevan tärkeää, jotta edistetään kestäviä liiketoimintasuhteita ja estetään epäoikeudenmukainen toiminta, josta aiheutuisi haittaa yrityskäyttäjille. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi sen vuoksi varmistettava myös, että ehdot ovat kaikissa kaupallisen suhteen vaiheissa helposti saatavilla, myös mahdollisille yrityskäyttäjille sopimuksen tekemistä edeltävässä vaiheessa, ja että kaikista ehtoihin tehtävistä muutoksista ilmoitetaan asianomaisille yrityskäyttäjille pysyvällä välineellä sovituissa määräajassa, joka on kohtuullinen ja oikeasuhtainen, kun otetaan huomioon erityiset olosuhteet, ja joka tapauksessa vähintään 15 päivää. Jos yrityskäyttäjien edellytetään ehtoihin ehdotettujen muutosten vuoksi tekemään teknisiä tai kaupallisia mukautuksia muutosten noudattamiseksi, esimerkiksi tekemään merkittäviä teknisiä mukautuksia tavaroihinsa tai palveluihinsa, olisi asetettava pidempiä yli 15 päivän pituisia oikeasuhteisia määräaikoja ilmoittamiselle. Ilmoittamisen määräaika ei olisi sovellettava, kun ja siinä määrin kuin kyseessä oleva yrityskäyttäjä luopuu siitä yksiselitteisesti tai kun ja siinä määrin kuin tarve toteuttaa muutos noudattamatta ilmoittamisen määräaika perustuu oikeudelliseen velvoitteeseen, joka sitoo palvelun tarjoajaa unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Ehdotettuja toimituksellisia mukautuksia ei kuitenkaan olisi pidettävä muutoksina silloin, kun ne eivät muuta ehtojen sisältöä tai merkitystä. Vaatimuksella, jonka mukaan ehdotetuista muutoksista on ilmoitettava pysyvällä välineellä, olisi annettava yrityskäyttäjille tosiasiallinen mahdollisuus tarkastella näitä muutoksia myöhemmässä vaiheessa. Yrityskäyttäjillä olisi oltava oikeus irtisanoa sopimuksensa 15 päivän kuluessa muutoksia koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta, paitsi jos sopimuksessa sovelletaan esimerkiksi kansallisen yksityisoikeuden johdosta lyhyempää määräaika.
- (19) Yleisesti uusien tavaroiden tai palvelujen, myös ohjelmistosovellusten, toimittamista verkossa toimiviin välityspalveluihin olisi pidettävä toimena, jolla yrityskäyttäjä ilmaisee selkeästi suostumuksensa ehtoihin tehtävien muutosten edellyttämästä määräajasta luopumiseen. Tapauksissa, joissa kohtuullinen ja oikeasuhteinen määräaika on pidempi kuin 15 päivää, koska ehtoihin tehtävät muutokset edellyttävät yrityskäyttäjän tekemän tavaroihinsa tai palveluihinsa merkittäviä teknisiä tai kaupallisia mukautuksia, yrityskäyttäjän ei kuitenkaan olisi katsottava luopuneen automaattisesti ilmoittamisen määräajasta, jos se toimittaa uusia tuotteita tai palveluja. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan olisi varauduttava siihen, että ehtoihin tehtävät muutokset edellyttävät yrityskäyttäjän tekemän merkittäviä teknisiä mukautuksia, jos esimerkiksi verkossa toimivasta välityspalvelusta, johon yrityskäyttäjillä on ollut pääsy, poistetaan tai siihen lisätään kokonaisia ominaisuuksia tai jos yrityskäyttäjät saattavat joutua mukauttamaan tavaransa tai ohjelmoimaan palvelunsa uudelleen voidakseen edelleen toimia verkossa toimivia välityspalveluja käyttäen.
- (20) Yrityskäyttäjien suojelemiseksi ja oikeusvarmuuden tarjoamiseksi molemmille osapuolille vaatimustenvastaisten ehtojen olisi oltava mitättömiä eli olisi katsottava, että niillä ei ole missään vaiheessa ollut vaikutuksia *erga omnes* ja *ex tunc*. Tämän olisi kuitenkin koskettava ainoastaan niitä ehtojen määräyksiä, jotka eivät ole vaatimustenmukaisia. Muiden määräysten olisi edelleen oltava päteviä ja täytäntöönpanokelpoisia sikäli kuin ne voidaan erottaa vaatimustenvastaisista määräyksistä. Ehtojen äkkinäiset muutokset voivat merkittävästi häiritä yrityskäyttäjien toimintaa. Jotta voidaan rajoittaa tällaisia yrityskäyttäjiiin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia ja ehkäistä tällaista toimintaa, muutosten, jotka tehdään vastoin velvoitetta noudattaen sovittua määräaika, olisi sen vuoksi oltava mitättömiä eli olisi katsottava, että niillä ei ole missään vaiheessa ollut vaikutuksia *erga omnes* ja *ex tunc*.

- (21) Jotta voidaan varmistaa, että yrityskäyttäjät voivat hyödyntää täysimääräisesti verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoamatta mahdollisuudet, näiden palvelujen tarjoajat eivät saisi kokonaan estää yrityskäyttäjään pitämästä kaupallista tunnustaan esillä osana tarjoamaansa tai läsnäoloaan asianomaisissa verkossa toimivissa välityspalveluissa. Tätä ei saisi kuitenkaan ymmärtää siten, että yrityskäyttäjillä on oikeus päättää yksipuolisesti siitä, miten ne hoitavat tarjoamansa esillepanon tai tuovat esiin läsnäolonsa asianomaisissa verkossa toimivissa välityspalveluissa.
- (22) Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajalla voi olla oikeutettuja syitä päättää palvelujensa tarjoamisen rajoittamisesta, keskeyttämisestä tai lopettamisesta tietyn yrityskäyttäjän osalta, mukaan lukien tietyn yrityskäyttäjän yksittäisten tavaroiden tai palvelujen poistaminen palvelusta tai hakutulosten poistaminen. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat voivat rajoittaa yrityskäyttäjien yksittäisiä listauksia myös ilman keskeyttämistä esimerkiksi alentamalla niitä tai vaikuttamalla kielteisesti yrityskäyttäjän visuaaliseen ilmeeseen, mihin voi kuulua myös yrityskäyttäjän siirtäminen järjestyksessä alemmas. Kuitenkin koska kyseiset päätökset voivat merkittävästi vaikuttaa kyseisen yrityskäyttäjän etuihin, päätökset ja niiden perustelut olisi toimitettava pysyvällä välineellä ennen kuin rajoittaminen tai keskeyttäminen tulee voimaan tai sen tullessa voimaan. Jotta voidaan minimoida tällaisten päätösten kielteinen vaikutus yrityskäyttäjiiin, verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi myös annettava tilaisuus selvittää päätökseen johtaneet tosiseikat sisäisen valitusten käsittelymenettelyn yhteydessä, mikä auttaa yrityskäyttäjää noudattamaan jälleen vaatimuksia, mikäli tämä on mahdollista. Lisäksi jos verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja peruuttaa rajoittamista, keskeyttämistä tai lopettamista koskevan päätöksen esimerkiksi siksi, että päätös on tehty erehdyksessä tai päätökseen johtanutta ehtojen rikkomista ei ole tehty vilpillisessä mielessä ja tilanne on korjattu tyydyttävällä tavalla, palvelujen tarjoajan olisi palautettava kyseinen yrityskäyttäjä ilman aiheutonta viivytystä, myös antamalla yrityskäyttäjälle uudelleen pääsyn ennen päätöksen tekemistä saatavilla olleisiin henkilötietoihin tai muihin tietoihin tai molempiin.

Päätöksen, jolla rajoitetaan, keskeytetään tai lopetetaan verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaminen, perusteet olisi esitettävä niin, että yrityskäyttäjät voivat todeta, onko päätös mahdollista riitauttaa, mikä parantaa yrityskäyttäjien mahdollisuuksia turvautua tarvittaessa tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin. Perusteluissa olisi määritettävä päätöksen perusteet sen mukaan, mitä palvelujen tarjoaja on esittänyt etukäteen ehdoissaan, ja viitattava oikeasuhteisella tavalla olosuhteisiin, kolmansien osapuolten ilmoitukset mukaan lukien, jotka johtivat kyseiseen päätökseen. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan ei kuitenkaan tarvitsisi ilmoittaa rajoittamisen, keskeyttämisen tai lopettamisen perusteluita siltä osin kuin se olisi vastoin oikeudellista tai sääntelyllistä velvoitetta. Lisäksi perustelujen ilmoittamista ei vaadittaisi, jos verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja voisi osoittaa, että kyseinen yrityskäyttäjä on toistuvasti rikkonut sovellettavia ehtoja, minkä vuoksi se on keskeyttänyt kyseessä olevien verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoamisen kokonaan.

- (23) Verkossa toimivien välityspalvelujen lopettaminen kokonaan ja siihen liittyvä verkossa toimivien välityspalvelujen käyttöön tarkoitettujen tai verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoamisen yhteydessä tuotettujen tietojen poistaminen merkitsee oleellisten tietojen menetystä. Tällä voisi olla merkittävä vaikutus yrityskäyttäjiiin, ja se saattaisi myös haitata niiden edellytyksiä käyttää asianmukaisesti muita tässä asetuksessa taattuja oikeuksia. Sen vuoksi verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan olisi toimitettava asianomaiselle yrityskäyttäjälle perustelut pysyvällä välineellä vähintään 30 päivää ennen kuin kaikkien sen verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoamisen lopettaminen kokonaan tulee voimaan. Tätä ilmoittamisen määräaika ei kuitenkaan olisi sovellettava esimerkiksi silloin, kun oikeudellinen tai sääntelyllinen velvoite edellyttää, että verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja lopettaa verkossa toimivien välityspalvelujensa tarjoamisen kokonaan tietyllä yrityskäyttäjälle. Samoin ilmoittamista koskevaa 30 päivän määräaika ei olisi sovellettava silloin, kun verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja käyttää unionin oikeuden kanssa yhdenmukaisen kansallisen lainsäädännön nojalla lopettamisoikeuksia, jotka sallivat välittömän lopettamisen, jos, ottaen huomioon kaikki tietyntapauksen olosuhteet ja punniten molempien osapuolten etuja, sen ei voida kohtuudella odottaa jatkavan sopimussuhdetta sovitun päättymisen asti tai ilmoittamisen määräajan päättymiseen asti. Tätä 30 päivän määräaika ei myöskään olisi sovellettava silloin, kun verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja voi osoittaa, että ehtoja on toistuvasti rikottu. Erilaiset poikkeukset 30 päivän määräaikaan voivat liittyä erityisesti laittomaan tai sopimattomaan sisältöön, tavarain tai palvelun turvallisuuteen, väärennöksiin, petoksiin, haittaohjelmiin, roskapostiin, tietoturvaloukkauksiin, muihin kyberturvallisuusriskeihin tai tavarain tai palvelun soveltavuuteen alaikäisille. Oikeasuhteisuuden varmistamiseksi verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi, mikäli se on kohtuullista ja teknisesti mahdollista, poistettava palvelusta ainoastaan yrityskäyttäjän yksittäiset tavarat tai palvelut. Verkossa toimivien välityspalvelujen lopettaminen kokonaan on ankarin mahdollinen toimenpide.
- (24) Kun verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat asettavat tavarat ja palvelut järjestykseen, tällä on merkittävä vaikutus kuluttajien valintoihin ja näin ollen kyseisiä tavaroita ja palveluja kuluttajille tarjoavien yrityskäyttäjien kaupalliseen menestykseen. Järjestyksellä tarkoitetaan yrityskäyttäjien tarjoaman suhteellista sijoitusta taikka verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajien esittämille, järjestämille tai tiedoksi antamille hakutuloksille annettua merkitystä, joka on saatu käyttämällä algoritmisia yhdistely-, luokitus- tai arvoselumekanismia, visuaalisia korostuksia tai muita tärkeysjärjestyksen määrittämismenetelmiä taikka niiden yhdistelmiä. Ennakoitavuus tarkoittaa sitä, että verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat eivät määritä järjestystä mielivaltaisesti. Palvelujen tarjoajien olisi sen vuoksi esitettävä keskeiset järjestyksen määrittävät muuttujat etukäteen, jotta parannetaan ennustettavuutta yrityskäyttäjien kannalta ja ne voivat ymmärtää paremmin järjestykseen

asettamisen toimintamekanismia ja vertailla eri palvelujen tarjoajien käytäntöjä. Tämän avoimuusvelvoitteen erityinen rakenne on yrityskäyttäjille tärkeä, sillä se merkitsee sitä, että mahdollisesti paljon suuremmasta järjestykseen jollain tavalla vaikuttavien muuttujien joukosta määritetään rajallinen määrä kaikkein merkityksellisimpiä muuttujia. Tämän perustellun kuvauksen olisi autettava yrityskäyttäjää parantamaan tavaroidensa ja palvelujensa tai niiden jonkin luontaisen ominaisuuden esillepanoa. Keskeisten muuttujien olisi katsottava viittaavan kaikkiin yleisiin perusteisiin, prosesseihin, algoritmeihin sisältyviin erityisiin signaaleihin tai muihin mukautus- tai alentamismekanismiin, joita käytetään järjestykseen asettamisen yhteydessä.

- (25) Järjestyksen määrittävien keskeisten muuttujien kuvauksen olisi myös sisällettävä selitys yrityskäyttäjien mahdollisuudesta vaikuttaa aktiivisesti järjestykseen korvausta vastaan, jos tällainen mahdollisuus on, sekä selitys sen suhteellisista vaikutuksista. Korvaus voisi tässä yhteydessä tarkoittaa maksuja, joiden suorittamisen pääasiallisena tai yksinomaisena tarkoituksena on parantaa asemaa järjestyksessä, sekä välillisiä korvauksia, jotka suoritetaan siten, että yrityskäyttäjä hyväksyy kaikki lisävelvoitteet, joiden käytännön seurauksena sen asema järjestyksessä voi parantua, kuten lisäpalvelujen tai erityispalvelujen käyttö. Kuvauksen sisältö, muun muassa keskeisten muuttujien määrä ja tyyppi, voi näin ollen vaihdella suuresti verkossa toimivien välityspalvelujen mukaan, mutta sen olisi annettava yrityskäyttäjille riittävä ymmärrys siitä, miten järjestykseen asettamisen mekanismeissa otetaan huomioon yrityskäyttäjän tarjoamien tosiasiallisten tavaroiden tai palvelujen ominaisuudet sekä niiden merkitys verkossa toimivien välityspalvelujen kuluttajille. Esimerkkejä keskeisistä muuttujista voisivat olla indikaattorit, joilla mitataan yrityskäyttäjien tavaroiden tai palvelujen laatua, editoijien käyttö ja heidän mahdollisuutensa vaikuttaa kyseisten tavaroiden ja palvelujen järjestykseen, korvauksen vaikutus järjestykseen sekä seikat, jotka eivät liity tai liittyvät vain etäisesti itse tavarahan tai palveluun, kuten verkkotarjouksen esilletuontitapa. Kun nämä muuttujat sisällytetään selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä esitettävään järjestykseen asettamisen mekanismin yleiseen kuvaukseen, niiden avulla yrityskäyttäjien olisi voitava saada vaaditulla tavalla riittävä ymmärrys järjestelmän toiminnasta.
- (26) Myös sillä, että verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat asettavat järjestykseen verkkosivustoja – erityisesti sivustoja, joiden kautta yritykset tarjoavat tavaroita ja palveluja kuluttajille – on samalla tavoin merkittävä vaikutus kuluttajien valintoihin sekä yritysverkkosivustokäyttäjien kaupalliseen menestykseen. Verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajien olisi sen vuoksi annettava kuvaus keskeisistä muuttujista, jotka määrittävät kaikkien indeksoitujen internetsivustojen järjestyksen, mukaan lukien yritysverkkosivustokäyttäjien verkkosivustot sekä muut verkkosivustot, sekä kyseisten keskeisten muuttujien suhteellisesta merkityksestä verrattuna muihin muuttujiin. Sen lisäksi, että tässä kuvauksessa esitetään tavaroiden ja palvelujen ominaisuudet sekä niiden merkitys kuluttajille, kuvauksen olisi verkossa toimivien hakukoneiden tapauksessa myös mahdollistettava se, että yritysverkkosivustokäyttäjät ymmärtävät riittävän hyvin sen, otetaanko ja missä määrin otetaan huomioon tietyt käytettyjen verkkosivustojen suunnitteluominaisuudet, kuten niiden optimointi mobiililaitteita varten. Kuvaukseen olisi sisällyttävä myös selitys kaikista yritysverkkosivustokäyttäjien mahdollisuuksista vaikuttaa aktiivisesti järjestykseen suorittamalla korvaus sekä selitys niiden suhteellisista vaikutuksista. Kun verkossa toimivien hakukoneiden ja yritysverkkosivustokäyttäjien välillä ei ole sopimussuhdetta, kyseisen kuvauksen olisi verkossa toimivassa hakukoneessa oltava julkisesti saatavilla selkeässä ja helposti saatavilla olevassa paikassa. Sellaisten verkkosivustojen alueiden, jotka edellyttävät sisäänkirjautumista tai rekisteröitymistä, ei olisi katsottava olevan tässä mielessä julkisesti ja helposti saatavilla.

Jotta varmistetaan ennustettavuus yritysverkkosivustokäyttäjää varten, kuvaus olisi pidettävä ajan tasalla, myös siten, että kaikkien keskeisten muuttujien muutosten olisi oltava helposti havaittavissa. Keskeisten muuttujien ajantasainen kuvaus hyödyttäisi myös verkossa toimivan hakukoneen muita kuin yritysverkkosivustokäyttäjää. Joissain tapauksissa verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat voivat päättää vaikuttaa järjestykseen tietystä tapauksessa tai poistaa tietyn verkkosivuston järjestyksestä kolmannen osapuolen ilmoitusten perusteella. Toisin kuin verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien, verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajien ei voida edellyttää ilmoittavan suoraan yritysverkkosivustokäyttäjälle järjestyksen muuttamisesta tai kolmannen osapuolen ilmoitukseen perustuvasta hakutuloksista poistamisesta, koska osapuolten välillä ei ole sopimussuhdetta. Yritysverkkosivustokäyttäjän olisi kuitenkin voitava tarkistaa sellaisen ilmoituksen sisältö, joka on jossakin tietystä tapauksessa johtanut järjestyksen muuttamiseen tai jonkin tietyn verkkosivun hakutuloksista poistamiseen, ja tutkia ilmoituksen sisältö esimerkiksi julkisesti saatavilla olevassa verkkotietokannassa. Tämä auttaisi vähentämään sitä, että kilpailijat mahdollisesti käyttävät väärin ilmoituksia, jotka voivat johtaa hakutuloksista poistamiseen.

- (27) Tämän asetuksen nojalla ei olisi edellytettävä, että verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat julkistavat järjestykseen asettamisen yksityiskohtaisia toimintamekanismeja, kuten algoritmeja. Niiden edellytyksiä torjua kolmansien osapuolten vilpillisiä toimia järjestyksen manipuloimiseksi ei myöskään olisi heikennettävä siinäkin tapauksessa, että toimet tapahtuisivat kuluttajien edun nimessä. Kyseiset edut olisi turvattava keskeisten järjestystä määrittävien muuttujien yleisellä kuvauksella, ja yrityskäyttäjille ja yritysverkkosivustokäyttäjille olisi samalla annettava riittävän selkeä käsitys järjestyksen määrittämisen perusteista niiden käytössä tietyt verkossa toimivia välityspalveluja tai verkossa toimivia hakukoneita. Jotta tämän asetuksen tavoitteen

saavuttaminen voitaisiin varmistaa, verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajien kaupallisten etujen perusteella ei olisi koskaan kieltäydyttävä järjestyksen määrittävien keskeisten muuttujien ilmaisemisesta. Vaikka tämä asetusta ei vaikuta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2016/943⁽⁵⁾ soveltamiseen, annetun kuvauksen olisi ainakin perustuttava tosiasiallisiin tietoihin järjestyksen määrittämisessä käytettyjen muuttujien merkityksestä.

- (28) Komission olisi laadittava ohjeita, joiden avulla verkossa toimivien välityspalvelujen ja verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat voivat soveltaa tässä asetuksessa säädettyjä järjestyksen määrittämistä koskevia avoimuusvaatimuksia. Näin voitaisiin paremmin optimoida tapa, jolla keskeiset järjestyksen määrittävät muuttujat yksilöidään ja esitetään yrityskäyttäjille ja yritysverkkoosivustokäyttäjille.
- (29) Liitännäistavaroilla ja -palveluilla olisi katsottava tarkoitettavan yrityskäyttäjän kuluttajalle välittömästi ennen verkossa toimivassa välityspalvelussa käynnistetyn liiketoimen loppuun saattamista tarjottavia tavaroita ja palveluja, jotka täydentävät yrityskäyttäjän varsinaista tavaraa tai varsinaisia palveluja. Liitännäistavaroilla ja -palveluilla viitataan tuotteisiin, jotka toimiakseen ovat tyypillisesti riippuvaisia varsinaisesta tavarasta tai palvelusta tai liittyvät suoraan niihin. Näin ollen käsitteen piiriin eivät saisi kuulua tavarat ja palvelut, joita vain myydään kyseessä olevan varsinaisen tavarun tai palvelun lisäksi ilman, että ne olisivat luonteeltaan täydentäviä. Esimerkkejä liitännäistavaroista ovat muun muassa tietyt tavarun korjauspalvelut tai rahoituspalvelutuotteet kuten vuokra-auton vakuutus, jota tarjotaan täydentämään yrityskäyttäjän tarjottavia tavaroita tai palveluja. Samoin liitännäistavaroihin voi kuulua tavaroita, jotka täydentävät yrityskäyttäjän tarjoamaa tiettyä tuotetta siten, että niissä on kyse tähän tiettyyn tuotteeseen liittyvästä tason korotuksesta tai vastaanottajan erityistarpeisiin mukauttamisesta. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien, jotka tarjoavat kuluttajille tavaroita tai palveluja, jotka ovat liitännäisiä kyseisiin verkossa toimivien välityspalvelujen käyttävän yrityskäyttäjän myymiin tavaroihin ja palveluihin nähden, olisi esitettävä ehdoissaan tarjottavien liitännäistavaroitten ja -palvelujen tyyppin kuvaus. Tällaisen kuvauksen olisi oltava ehdoissa riippumatta siitä, tarjoaako liitännäistavaraa tai -palvelua verkossa toimiva välityspalvelujen tarjoaja itse vai kolmas osapuoli. Tällaisen kuvauksen olisi oltava riittävän kattava, jotta yrityskäyttäjän on mahdollista ymmärtää, myydäänkö jotain tavaraa tai palvelua liitännäisenä yrityskäyttäjän tavaraan tai palveluun nähden. Kuvauksessa ei olisi välttämättä mainittava tiettyä tavaraa tai palvelua, vaan pikemminkin yrityskäyttäjän varsinaiseen tuotteeseen liitännäisenä tarjottavan tuotteen tyyppi. Lisäksi kuvaukseen olisi aina liitettävä maininta siitä, saako yrityskäyttäjät tarjota myös omaa liitännäistavaraa tai -palvelua sen varsinaisen tavarun lisäksi, jota se tarjoaa verkossa toimivien välityspalvelujen kautta, ja millä ehdoilla se saa näin tehdä.
- (30) Kun verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja itse tarjoaa tiettyjä tavaroita tai palveluja kuluttajille sen omien verkossa toimivien välityspalvelujen kautta tai tekee niin määräysvallassaan olevan yrityskäyttäjän kautta, kyseinen palvelujen tarjoaja saattaa kilpailla suoraan muiden sen verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjien kanssa, jotka eivät ole palvelujen tarjoajan määräysvallassa, mikä saattaa tarjota palvelujen tarjoajalle taloudellisen kannustimen ja mahdollisuuden käyttää määräysvaltaansa verkossa toimiviin välityspalveluihin niin, että se tarjoaa itse tarjoamaansa tai määräysvallassaan olevan yrityskäyttäjän kautta tarjottuja tuotteita tai palveluja koskevia teknisiä tai taloudellisia etuja, jotka se voi evätä kilpailevilta yrityskäyttäjiltä. Tällainen toiminta voisi haitata tasapuolista kilpailua ja rajoittaa kuluttajien valinnanmahdollisuuksia. Näissä tapauksissa on erityisesti tärkeää, että verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja toimii avoimesti ja esittää asianmukaisen kuvauksen eriytetystä kohtelusta, jota sovelletaan sen itsensä tarjoamiin tavaroihin tai palveluihin verrattuna niihin, joita yrityskäyttäjät tarjoavat, sekä siihen liittyvistä näkökohdista riippumatta siitä, toteutetaanko tällainen eriytetty kohtelu oikeudellisin, kaupallisin vai teknisin keinoin, kuten toiminnoilla, joihin liittyy käyttöjärjestelmiä. Oikeasuhteisuuden varmistamiseksi tätä velvoitetta olisi sovellettava kaikkien verkossa toimivien välityspalvelujen tasolla pikemmin kuin näiden palvelujen kautta tarjottujen yksittäisten tavaroiden tai palvelujen tasolla.
- (31) Kun verkossa toimivan hakukoneen tarjoaja itse tarjoaa tiettyjä tavaroita tai palveluja kuluttajille sen oman verkossa toimivan hakukoneen kautta tai tekee niin määräysvallassaan olevan yritysverkkoosivustokäyttäjän kautta, kyseinen hakukoneen tarjoaja voi kilpailla suoraan muiden sen verkossa toimivan hakukoneen yritysverkkoosivustokäyttäjien kanssa, jotka eivät ole hakukoneen tarjoajan määräysvallassa. Näissä tapauksissa on erityisesti tärkeää, että verkossa toimivan hakukoneen tarjoaja toimii avoimesti ja esittää kuvauksen eriytetystä kohtelusta, jota sovelletaan sen itsensä tai sen määräysvallassa olevan yrityskäyttäjän kautta tarjoamiin tavaroihin tai palveluihin verrattuna niihin, joita kilpailevat yritysverkkoosivustokäyttäjät tarjoavat, riippumatta siitä, toteutetaanko tällainen eriytetty kohtelu oikeudellisin, kaupallisin vai teknisin keinoin. Oikeasuhteisuuden varmistamiseksi tätä velvoitetta olisi sovellettava yleisesti verkossa toimivan hakukoneen tasolla pikemmin kuin näiden palvelujen kautta tarjottujen yksittäisten tavaroiden tai palvelujen tasolla.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/943, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liikesalaisuuksien) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja ilmaisemiselta (EUVL L 157, 15.6.2016, s. 1).

- (32) Tässä asetuksessa olisi käsiteltävä erityisiä sopimusehtoja erityisesti tilanteissa, joissa neuvotteluvoima on epätasapainossa, sen varmistamiseksi, että sopimussuhteita hoidetaan kunniallisen ja vilpittömän menettelyn mukaisesti. Ennakoitavuus ja avoimuus edellyttävät, että yrityskäyttäjille annetaan tosiasiallinen mahdollisuus tutustua ehtoihin tehtäviin muutoksiin, ja ehtoja ei sen vuoksi saisi muuttaa takautuvasti, paitsi jos muutokset perustuvat oikeudelliseen tai sääntelylliseen velvoitteeseen tai ovat näiden yrityskäyttäjien kannalta suotuisia. Yrityskäyttäjille olisi myös annettava selkeät tiedot siitä, millä ehdoin niiden sopimussuhde verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien kanssa voidaan päättää. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi varmistettava, että sopimussuhteen päättämisen ehdot ovat aina oikeasuhteiset ja niiden käyttö ei ole kohtuuttoman hankalaa. Lisäksi yrityskäyttäjien olisi saatava kaikki tiedot siitä, mitä yrityskäyttäjien verkossa toimivia välityspalveluja käyttäessään antamia tai tuottamia tietoja verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat voivat saada sopimuksen päätyttyä.
- (33) Mahdollisuus saada tietoja, myös henkilötietoja, ja käyttää niitä voi mahdollistaa merkittävän arvonmuodostuksen verkkopohjaisessa alustataloudessa sekä yleisesti että yrityskäyttäjien ja verkossa toimivien välityspalvelujen kannalta. Näin ollen on tärkeää, että verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat antavat yrityskäyttäjille selkeän kuvauksen tietojen saannin ja käytön laajuudesta, luonteesta ja edellytyksistä tiettyjen tietoluokkien osalta. Kuvauksen olisi oltava oikeasuhteinen, ja siinä voitaisiin viitata yleisiin tietojen saatavuutta koskeviin edellytyksiin pikemmin kuin yksilöidä kattavasti tosiasialliset tiedot tai tietoluokat. Kuvauksessa voitaisiin kuitenkin myös yksilöidä tietyntyyppiset tosiasialliset tiedot, jotka saattavat olla erittäin merkityksellisiä yrityskäyttäjien kannalta, sekä esittää niiden saatavuutta koskevat erityiset edellytykset. Tällaisia tietoja voisivat olla muun muassa yrityskäyttäjien verkossa toimivissa välityspalveluissa keräämät luokitukset ja arvioinnit. Kaiken kaikkiaan yrityskäyttäjien olisi voitava kuvauksen perusteella ymmärtää, voivatko ne käyttää tietoja arvonmuodostuksen parantamiseen, myös mahdollisesti säilyttämällä kolmansien osapuolten tietopalvelut.
- (34) Yrityskäyttäjien on yhtä lailla tärkeää ymmärtää, jakaako palvelujen tarjoaja yrityskäyttäjän välityspalvelua käyttäessään tuottamia tietoja kolmansien osapuolten kanssa. Yrityskäyttäjille olisi erityisesti ilmoitettava tietojen jakamisesta kolmansien osapuolten kanssa, kun jakamisen tarkoitus ei ole välttämätön verkossa toimivien välityspalvelujen asianmukaisen toiminnan kannalta, esimerkiksi kun palvelujen tarjoaja muuttaa tietoja rahaksi kaupallisilla perusteilla. Jotta yrityskäyttäjät voisivat harjoittaa täysimääräisesti käytettävissään olevia oikeuksia vaikuttaa tällaiseen tietojen jakamiseen, verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi myös ilmoitettava nimenomaisesti mahdollisuuksista kieltää tietojen jakaminen, jos niiden sopimussuhde yrityskäyttäjän kanssa kattaa tällaiset mahdollisuudet.
- (35) Näitä vaatimuksia ei olisi ymmärrettävä siten, että verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat olisivat velvollisia joko jakamaan tai olemaan jakamatta henkilötietoja tai muita kuin henkilötietoja yrityskäyttäjilleen. Tällaisilla avoimuustoimenpiteillä voitaisiin kuitenkin osaltaan lisätä tietojen jakamista sekä tehostaa pyrkimyksiä luoda yhteinen eurooppalainen data-avaruus, joka on keskeinen innovaation ja kasvun lähde. Henkilötietojen käsittelyssä olisi noudatettava luonnollisten henkilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä sekä yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa sähköisessä viestinnässä koskevaa unionin oikeudellista kehystä, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679⁽⁶⁾, direktiiviä (EU) 2016/680⁽⁷⁾ ja direktiiviä 2002/58/EY⁽⁸⁾.
- (36) Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat voisivat tietyissä tapauksissa rajoittaa ehdoissaan yrityskäyttäjien mahdollisuutta tarjota tavaroita tai palveluja kuluttajille suotuisemmin ehdoin muilla tavoin kuin verkossa toimivien välityspalvelujen kautta. Näissä tapauksissa kyseisten palvelujen tarjoajien olisi esitettävä rajoitusten perusteet ja erityisesti niihin liittyvät tärkeimmät taloudelliset, kaupalliset ja oikeudelliset näkökohdat. Avoimuusvelvollisuutta ei kuitenkaan olisi ymmärrettävä siten, että se vaikuttaa sen arviointiin, ovatko tällaiset rajoitukset laillisia muiden unionin oikeuden säädösten tai unionin oikeuden mukaisen jäsenvaltioiden lainsäädännön nojalla, muun muassa kilpailua ja sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevalla aloilla, tai tällaisten säädösten soveltamiseen.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

- (37) Jotta mahdollistetaan se, että yrityskäyttäjillä, myös niillä, joiden osalta verkossa toimivien välityspalvelujen käyttö on mahdollisesti rajoitettu, keskeytetty tai lopetettu, on käytettävissään välittömiä, asianmukaisia ja tehokkaita oikeussuojamahdollisuuksia, verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi järjestettävä sisäinen valitustenkäsitteilyjärjestelmä. Sisäisen valitustenkäsitteilyjärjestelmän olisi perustuttava avoimuuden periaatteeseen ja periaatteeseen, jonka mukaan samanlaisia tilanteita kohdellaan samalla tavoin, ja sen tarkoituksena olisi varmistaa, että merkittävä osa valituksista voidaan ratkaista kahdenkeskisesti verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien ja kyseessä olevien yrityskäyttäjien välillä kohtuullisessa ajassa. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat voivat pitää tekemänsä päätöksen voimassa valituksen keston ajan. Mahdolliset pyrkimykset päästä sopimukseen sisäisen valitustenkäsitteilymenettelyn kautta eivät vaikuta verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien tai yrityskäyttäjien oikeuksiin panna vireille oikeudenkäynti milloin tahansa sisäisen valitustenkäsitteilymenettelyn aikana tai sen jälkeen. Lisäksi verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi julkaistava säännöllisesti tietoa niiden sisäisen valitustenkäsitteilyjärjestelmän toiminnasta ja tehokkuudesta ja tarkistettava tiedot vähintään vuosittain, jotta voidaan auttaa yrityskäyttäjää ymmärtämään paremmin tärkeimpiä ongelmatyyppejä, joita voi tulla esiin erilaisten verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoamisen yhteydessä, sekä mahdollisuutta päästä nopeaan ja tehokkaaseen kahdenväliseen ratkaisuun.
- (38) Sisäisiä valitustenkäsitteilyjärjestelmiä koskevilla tämän asetuksen vaatimuksilla pyritään mahdollistamaan verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajille kohtuullinen määrä joustavuutta, kun ne käyttävät näitä järjestelmiä ja käsittelevät yksittäisiä valituksia, jotta minimoidaan hallinnollinen rasite. Lisäksi sisäisten valitustenkäsitteilyjärjestelmien olisi mahdollistettava se, että verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat voivat tarvittaessa käsitellä oikeasuhteisella tavalla vilpillisessä mielessä tapahtuvaa käyttöä, johon jotkin yrityskäyttäjät saattaisivat näiden järjestelmien käytössä pyrkiä. Kun otetaan huomioon kyseisten järjestelmien perustamisesta ja toiminnasta aiheutuvat kustannukset, on asianmukaista olla soveltamatta näitä velvoitteita verkossa toimiviin välityspalvelujen tarjoajiin, jotka katsotaan pieniksi yrityksiksi asiaa koskevien komission suositusten 2003/361/EY⁽⁹⁾ säännösten mukaisesti. Kyseisessä suosituksessa tarkoitetuilla konsolidointisäännöillä estetään toimenpiteiden kiertäminen. Tämä velvoitteiden soveltamatta jättäminen ei saisi vaikuttaa tällaisten yritysten oikeuteen perustaa vapaaehtoiselta pohjalta sisäinen valitustenkäsitteilyjärjestelmä, joka on tässä asetuksessa säädettyjen perusteiden mukainen.
- (39) Sanaa 'sisäinen' ei olisi ymmärrettävä siten, että sisäisen valitustenkäsitteilyjärjestelmän siirtäminen ulkoisen palveluntarjoajan tai muun yritysrakenteen hoidettavaksi olisi kielletty, kunhan tällaisella palveluntarjoajalla tai muulla yritysraenteella on täydet valtuudet ja valmiudet varmistaa, että sisäinen valitustenkäsitteilyjärjestelmä on tämän asetuksen vaatimusten mukainen.
- (40) Sovittelu voi tarjota verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajille ja niiden yrityskäyttäjille välineet ratkaista riitoja tyydyttävällä tavalla turvautumatta oikeudenkäynteihin, jotka voivat olla pitkiä ja kalliita. Tämän vuoksi verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi helpotettava sovittelua erityisesti nimeämällä vähintään kaksi julkista tai yksityistä sovittelijaa, joiden kanssa ne ovat valmiita työskentelemään. Sillä, että edellytetään sovittelijoiden vähimmäismäärän nimeämistä, on tarkoitus varmistaa sovittelijoiden puolueettomuus. Sovittelijoita, jotka tarjoavat palvelujaan unionin ulkopuolelta, olisi nimettävä ainoastaan, kun voidaan taata, että näiden palvelujen käyttö ei millään tavalla heikennä kyseisten yrityskäyttäjien oikeudellista suojaa, johon niillä on oikeus unionin oikeuden tai jäsenvaltioiden lainsäädännön nojalla, mukaan lukien tämän asetuksen vaatimukset sekä sovellettava henkilötietojen ja liikesalaisuuksien suojaa koskeva lainsäädäntö. Jotta sovittelijat olisivat mahdollisimman saatavilla ja oikeudenmukaisia sekä nopeita, tehokkaita ja tuloksellisia, heidän olisi täytettävä tietyt vaatimukset. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien ja niiden yrityskäyttäjien olisi kuitenkin voitava vapaasti nimetä valitsemansa sovittelija niiden välisen riidan ratkaisemiseen. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/52/EY⁽¹⁰⁾ mukaisesti tässä asetuksessa säädetyn sovittelun olisi oltava vapaaehtoinen menettely, jossa osapuolet itse ovat vastuussa menettelystä ja voivat järjestää sen haluamallaan tavalla ja päättää sen milloin tahansa. Tässä asetuksessa tarkoitettua sovittelun vapaaehtoisuudesta huolimatta verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi tutkittava vilpittömässä mielessä pyynnöt osallistua sovitteluun.
- (41) Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi vastattava kohtuullisesta osasta sovittelun kokonaiskustannuksia siten, että otetaan huomioon kaikki asiaan liittyvät näkökohdat. Tätä varten sovittelijan olisi ehdotettava osuutta, joka on kohtuullinen kussakin yksittäisessä tapauksessa. Kun otetaan huomioon kustannukset ja hallinnollinen rasite, jotka liittyvät vaatimukseen nimetä sovittelijat ehdoissa, on asianmukaista olla soveltamatta tätä velvoitetta niihin verkossa toimiviin välityspalvelujen tarjoajiin, jotka ovat pieniä yrityksiä suositusten 2003/361/EY asiaa koskevien säännösten mukaisesti. Kyseisessä suosituksessa tarkoitetuilla konsolidointisäännöillä estetään mainitun velvoitteen kiertäminen. Tämä ei saisi kuitenkaan vaikuttaa tällaisten yritysten oikeuteen nimetä ehdoissa sovittelijoita, jotka täyttävät tässä asetuksessa säädetty perusteet.

⁽⁹⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/52/EY, annettu 21 päivänä toukokuuta 2008, tietyistä sovittelun näkökohdista siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL L 136, 24.5.2008, s. 3).

- (42) Koska verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajia olisi aina vaadittava nimeämään sovittelijoita, joiden kanssa ne ovat valmiita työskentelemään, ja niiden olisi oltava velvollisia osallistumaan kaikkiin tämän asetuksen mukaisiin sovittelupyrkimykseen vilpittömässä mielessä, nämä velvoitteet olisi vahvistettava tavalla, joka estää yrityskäyttäjiltä sovittelujärjestelmän väärinkäytön. Myös yrityskäyttäjät olisi velvoitettava osallistumaan sovitteluun vilpittömässä mielessä. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajia ei saisi velvoittaa osallistumaan sovitteluun, jos yrityskäyttäjää käynnistää menettelyn asiasta, jonka kyseinen yrityskäyttäjää on aikaisemmin saattanut soviteltavaksi, ja sovittelija on kyseissä tapauksessa todennut, että yrityskäyttäjää ei ole toiminut vilpittömässä mielessä. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajia ei myöskään saisi velvoittaa osallistumaan sovitteluun sellaisten yrityskäyttäjien kanssa, jotka ovat toistuvasti saattaneet sovittelijan käsiteltäväksi asioita, joissa sovittelupyrimys ei ole tuottanut tulosta. Nämä poikkeukselliset tilanteet eivät saisi rajoittaa yrityskäyttäjän mahdollisuutta saattaa soviteltavaksi asia, jonka aihe ei sovittelijan harkinnan mukaan ole yhteydessä aiempiin tapauksiin.
- (43) Jotta helpotetaan niiden riitojen ratkaisua, jotka liittyvät sovittelua käyttävien verkossa toimivien välityspalvelujen tarjontaan unionissa, komission olisi tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa edistettävä erikoistuneiden sovitteluorganisaatioiden perustamista, sillä niitä ei tällä hetkellä ole. Kun toiminnassa on mukana sovittelijoita, joilla on erityisosaamista verkossa toimivista välityspalveluista sekä erityisaloista, joilla kyseisiä palveluja tarjotaan, tämä lisäisi molempien osapuolten luottamusta sovittelumeneettelyyn sekä sitä todennäköisyyttä, että kyseinen menettely johtaa nopeaan, oikeudenmukaiseen ja tyydyttävään tulokseen.
- (44) Erilaiset tekijät, kuten rajalliset varat, vastatoimien pelko sekä lain ja oikeuspaikan valintaa koskevat sopimusehdot, voivat rajoittaa olemassa olevien oikeudellisten oikeussuojakeinojen tehokkuutta, erityisesti niiden, joiden mukaan yrityskäyttäjien tai yritysverkkosivustokäyttäjien on toimittava erikseen ja tunnistettavasti. Tämän asetuksen tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi organisaatioille, yrityskäyttäjille tai yritysverkkosivustokäyttäjille edustaville järjestöille sekä tietyille jäsenvaltioissa perustetuille julkisille elimille olisi annettava mahdollisuus saattaa asia käsiteltäväksi kansallisissa tuomioistuimissa kansallisen lainsäädännön mukaisesti, kansalliset menettelyvaatimukset mukaan luettuina. Kansallisten tuomioistuinten käsiteltäväksi saatettavissa asioissa tavoitteena olisi oltava lopettaa tai estää tässä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen rikkominen sekä ehkäistä tuleva vahinko, joka voisi heikentää kestäviä yrityssuhteita verkkopohjaisessa alustataloudessa. Jotta varmistetaan, että tällaiset organisaatiot tai järjestöt harjoittavat tätä oikeutta tehokkaasti ja asianmukaisesti, niiden olisi täytettävä tietyt perusteet. Erityisesti niiden täytyy olla asianmukaisesti perustettuja jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja luonteeltaan voittoa tavoittelemattomia sekä pyrkiä tavoitteisiinsa kestävältä pohjalta. Näiden vaatimusten olisi estettävä organisaatioiden tai järjestöjen tapauskohtainen perustaminen joltain tietyistä toimintaa tai tietyistä toimintoja varten taikka voiton tavoittelemiseksi. Lisäksi olisi varmistettava, että rahoitusta antavat kolmannet osapuolet eivät vaikuta sopimattomalla tavalla näiden organisaatioiden tai järjestöjen päätöksentekoon.

Eturistiriidan välttämiseksi olisi erityisesti estettävä se, että verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat vaikuttavat sopimattomalla tavalla yrityskäyttäjille tai yritysverkkosivustokäyttäjille edustaviin organisaatioihin tai järjestöihin. Kun kaikki jäsenyyttä ja rahoituslähdeä koskevat tiedot ilmoitetaan julkisesti, kansallisten tuomioistuinten olisi helpompi arvioida, täytyvätkö nämä perusteet. Kun otetaan huomioon asiaan liittyvien julkisten elinten erityinen asema jäsenvaltioissa, joissa kyseisiä elimiä on perustettu, olisi edellytettävä ainoastaan, että niille on annettu kansallisen lainsäädännön asiaankuuluvien sääntöjen mukaisesti tehtäväksi saattaa asioita oikeuden käsiteltäväksi joko osapuolten yhteisen edun tai yleisen edun vuoksi ilman, että mainittuja perusteita olisi sovellettava kyseisiin julkisiin elimiin. Tällaiset kanteet eivät saisi millään tavoin vaikuttaa yrityskäyttäjien ja yritysverkkosivustokäyttäjien oikeuksiin saattaa asia itse oikeuden käsiteltäväksi.

- (45) Komissiolle olisi ilmoitettava, millä organisaatioilla, järjestöillä ja julkisilla elimillä olisi jäsenvaltioiden näkemyksen perusteella oltava mahdollisuus nostaa kanne tämän asetuksen nojalla. Tällaista ilmoitusta tehdessään jäsenvaltioiden olisi erityisesti mainittava asiaankuuluvat kansalliset säännökset, joiden mukaisesti organisaatio, järjestö tai julkinen elin on perustettu, ja tarvittaessa mainita asiaankuuluva julkinen rekisteri, johon organisaatio tai järjestö on rekisteröitynyt. Tällä jäsenvaltioiden nimeämismahdollisuudella olisi taattava tietty oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden taso, johon yrityskäyttäjät ja yritysverkkosivustokäyttäjät voivat luottaa. Samalla sillä on tarkoitus tehostaa ja lyhentää oikeudellisia menettelyjä, mikä vaikuttaa tässä yhteydessä asianmukaiselta. Komission olisi huolehdittava siitä, että luettelo näistä organisaatioista, järjestöistä ja julkisista elimistä julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Sen, että kanteen nostava organisaatio, järjestö tai julkinen elin on otettu tähän luetteloon, olisi oltava

kumottavissa oleva osoitus kyseisen organisaation, järjestön tai julkisen elimen oikeuskelpoisuudesta. Jos nimeämiseen liittyy ongelmia, organisaation, järjestön tai julkisen elimen nimenneen jäsenvaltion olisi tutkittava ongelmat. Organisaatioilla, järjestöillä ja julkisilla elimillä, joita jäsenvaltio ei ole nimennyt, olisi oltava mahdollisuus nostaa kanne kansallisessa tuomioistuimessa edellyttäen, että oikeuskelpoisuus tutkitaan tässä asetuksessa säädettyjen perusteiden mukaisesti.

- (46) Jäsenvaltioita olisi vaadittava varmistamaan tämän asetuksen täytäntöönpanon riittävä ja tehokas valvonta. Jäsenvaltioissa on jo olemassa erilaisia täytäntöönpanojärjestelmiä, ja niitä ei olisi velvoitettava perustamaan uusia kansallisia täytäntöönpanoelimiä. Jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus antaa tämän asetuksen täytäntöönpanon valvonta tehtäväksi olemassa oleville viranomaisille, tuomioistuimet mukaan luettuina. Tämän asetuksen ei olisi velvoitettava jäsenvaltioita säätämään täytäntöönpanon valvonnasta *ex officio* eikä määräämään sakkoja.
- (47) Komission olisi jatkuvasti valvottava tämän direktiivin täytäntöönpanoa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Komission olisi tältä osin pyrittävä perustamaan laaja tiedonvaihtoverkosto hyödyntämällä alan asiantuntijaelimiä, osaamiskeskustoja sekä verkkopohjaisen alustatalouden seurantakeskusta. Jäsenvaltioiden olisi puolestaan pyynnöstä toimitettava kaikki hallussaan olevat asiaan liittyvät merkitykselliset tiedot komissiolle. Tässä yhteydessä olisi myös hyötyä yrityskäyttäjien ja verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien välisten sekä yritysverkkosivustokäyttäjien ja verkossa toimivien hakukoneiden välisten kaupallisten suhteiden avoimuuden yleisestä paranemisesta, johon tällä asetuksella pyritään. Voidakseen hoitaa tehokkaasti tämän asetuksen mukaiset seuranta- ja uudelleentarkastelua koskevat tehtävänsä komission olisi pyrittävä keräämään tietoja verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajilta. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien olisi tarvittaessa tehtävä yhteistyötä vilpittömässä mielessä helpottaakseen tällaisten tietojen keräämistä.
- (48) Toimintasäännöt, jotka joko palveluntarjoajat tai niitä edustavat organisaatiot tai järjestöt laativat, voivat edistää tämän asetuksen asianmukaista soveltamista, ja niiden laatimiseen olisi sen vuoksi kannustettava. Toimintasäännöt olisi laadittava kaikkia sidosryhmiä kuullen, ja niitä laadittaessa olisi otettava huomioon kyseessä olevien alojen erityispiirteet ja mikroyritysten sekä pk-yritysten erityisominaisuudet. Tällaisten toimintasääntöjen olisi oltava sanamuodoiltaan objektiivisia ja syrjimättömiä.
- (49) Komission olisi arvioitava tätä asetusta säännöllisin väliajoin ja seurattava tiiviisti sen vaikutusta verkkopohjaiseen alustatalouteen erityisesti tekniikan ja kaupalliseen kehitykseen perustuvien muutostarpeiden selvittämiseksi. Arvioinnissa olisi käsiteltävä muun muassa sitä, mitä vaikutuksia yrityskäyttäjille saattaa aiheutua siitä, että ehdoissa käytetään yleisesti verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan yksipuolisesti määrittämiä lain ja oikeuspaikan valintaa koskevia sopimusehtoja. Jotta arvioinnissa saataisiin kattava käsitys alan kehityksestä, siinä olisi otettava huomioon jäsenvaltioiden ja asianomaisten sidosryhmien kokemukset. Komission päätöksellä C(2018)2393 verkkopohjaisen alustatalouden seurantakeskusta varten perustetulla asiantuntijaryhmällä on ratkaiseva asema tietojen välittämisessä komissiolle tämän asetuksen arviointia varten. Komission olisi sen vuoksi otettava ryhmän sille esittämät lausunnot ja raportit asianmukaisesti huomioon. Arvioinnin jälkeen komission olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä. Muut toimenpiteet, myös luonteeltaan lainsäädännölliset toimenpiteet, voivat olla asianmukaisia, jos ja sikäli kuin osoittautuu, että tämän asetuksen säännöksillä ei voi riittävällä tavalla puuttua alalla vallitsevaan epätasapainoon ja jatkuviin sopimattomiin kaupallisiin menettelytapoihin.
- (50) Kun toimitetaan tämän asetuksen mukaisesti edellytetyjä tietoja, olisi mahdollisimman suurella määrällä kiinnitettävä huomiota vammaisten henkilöiden erityistarpeisiin vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ⁽¹⁾ tavoitteiden mukaisesti.
- (51) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli turvata sisämarkkinoilla oikeudenmukainen, ennakoitavissa oleva, kestävä ja luottamusta nauttiva sähköinen liiketoimintaympäristö, vaan tavoite voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (52) Tällä asetuksella pyritään varmistamaan, että noudatetaan kaikilta osin Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettua oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen, sekä edistämään sen 16 artiklassa vahvistettua elinkeinovapautta,

⁽¹⁾ Neuvoston päätös 2010/48/EY, tehty 26 päivänä marraskuuta 2009, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 37).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tämän asetuksen tavoitteena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa vahvistamalla säännöt sen varmistamiseksi, että verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjille sekä verkossa toimivien hakukoneiden osalta yritysverkkoisivustokäyttäjille turvataan asianmukainen avoimuus, oikeudenmukaisuus ja tehokkaat oikeussuojamahdollisuudet.
2. Tätä asetusta sovelletaan verkossa toimiviin välityspalveluihin, jotka ovat yrityskäyttäjien käytettävissä tai joita tarjotaan niille käytettäväksi, ja verkossa toimiviin hakukoneisiin, jotka ovat yritysverkkoisivustokäyttäjien käytettävissä tai joita tarjotaan niille käytettäväksi, kun niillä on sijoittautumis- tai asuinpaikka unionissa ja ne tarjoavat näiden verkossa toimivien välityspalvelujen tai hakukoneiden kautta tavaroita tai palveluja unionissa oleville kuluttajille riippumatta kyseisten palvelujen tarjoajien sijoittautumis- tai asuinpaikasta ja muutoin sovellettavasta lainsäädännöstä.
3. Tätä asetusta ei sovelleta verkkomaksupalveluihin tai verkossa toimiviin mainonnan välineisiin tai mainontaviestintään, joiden tavoitteena ei ole helpottaa suorien liiketoimien käynnistämistä ja joihin ei liity sopimussuhdetta kuluttajien kanssa.
4. Tämä asetusta ei vaikuta sellaisten kansallisten sääntöjen soveltamiseen, joissa unionin oikeuden mukaisesti kielletään tai määrätään rangaistaviksi yksipuoliset toimet tai sopimattomat kaupalliset menettelyt, siinä määrin kuin asianomaiset seikat eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan. Tämä asetusta ei vaikuta kansalliseen yksityisoikeuteen, etenkin sopimusoikeuteen, kuten sopimuksen voimassaoloa, tekemistä, vaikutuksia tai päättymistä koskeviin sääntöihin, siltä osin kuin kansallisen yksityisoikeuden säännöt ovat yhdenmukaisia unionin oikeuden kanssa ja siinä määrin kuin asianomaiset seikat eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan.
5. Tämä asetusta ei vaikuta unionin oikeuteen, etenkin unionin oikeuteen, jota sovelletaan yksityisoikeuden alan oikeudellisessa yhteistyössä sekä kilpailun, tietosuojan, liikesalaisuuksien suojan, kuluttajansuojan, sähköisen kaupankäynnin ja rahoituspalvelujen alalla.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'yrityskäyttäjällä' yksityishenkilöä elinkeino- tai ammattitoiminnassa tai oikeushenkilöä, joka verkossa toimivien välityspalvelujen kautta tarjoaa tavaroita tai palveluja kuluttajille tarkoituksessa, joka liittyy yrityskäyttäjän elinkeino- tai ammattitoimintaan;
- 2) 'verkossa toimivilla välityspalveluilla' palveluja, jotka täyttävät kaikki seuraavat vaatimukset:
 - a) ne ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 ⁽¹²⁾ 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja tietoyhteiskunnan palveluja;
 - b) ne mahdollistavat sen, että yrityskäyttäjät voivat tarjota kuluttajille tavaroita tai palveluja, ja niiden tarkoituksena on helpottaa yrityskäyttäjien ja kuluttajien välisten suorien liiketoimien käynnistämistä, riippumatta siitä, toteutuvatko liiketoimet lopulta;
 - c) niiden tarjoaminen yrityskäyttäjille perustuu sopimussuhteisiin, joissa osapuolina ovat palvelujen tarjoajat ja yrityskäyttäjät, jotka tarjoavat tavaroita tai palveluja kuluttajille;
- 3) 'verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa tai ehdottaa tarjoavansa verkossa toimivia välityspalveluja yrityskäyttäjille;

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisesta noudatettavasta menettelystä (EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1).

- 4) 'kuluttajalla' luonnollista henkilöä, joka toimii tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa;
- 5) 'verkossa toimivalla hakukoneella' digitaalista palvelua, joka antaa käyttäjille mahdollisuuden suorittaa kyselyjä hakujen tekemiseksi periaatteessa kaikilta verkkosivustoilta tai kaikilta tietynkielisiltä verkkosivustoilta mitä tahansa aihetta koskevan hakusanan, äänikomennon, lausekkeen tai muun syöttötiedon muodossa tehdyn kyselyn perusteella ja joka antaa missä tahansa muodossa tuloksia, joista voi saada pyydettyyn sisältöön liittyvää tietoa;
- 6) 'verkossa toimivan hakukoneen tarjoajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa tai ehdottaa tarjoavansa verkossa toimivia hakukoneita kuluttajille;
- 7) 'yritysverkkosivustokäyttäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka verkkorajapinnan eli minkä tahansa ohjelmiston, myös verkkosivuston tai sen osan, ja sovellusten, myös mobiilisovellusten, kautta tarjoaa tavaroita tai palveluja kuluttajille tarkoituksessa, joka liittyy sen elinkeino- tai ammattitoimintaan;
- 8) 'järjestyksellä' suhteellista sijoitusta, jonka verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat antavat sellaisille tavaroille ja palveluille, joita tarjotaan verkossa toimivien välityspalvelujen kautta, tai merkitystä, jonka verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat antavat hakutuloksille, kun ne esittävät, järjestävät tai antavat ne tiedoksi riippumatta teknologisista välineistä, joita esittämiseen, järjestämiseen tai tiedoksiantamiseen käytetään;
- 9) 'määräysvallalla' yrityksen omistusoikeutta tai mahdollisuutta käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yrityksessä neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ⁽¹³⁾ 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa merkityksessä;
- 10) 'ehdoilla' kaikkia ehtoja tai määritelmiä niiden nimestä tai muodosta riippumatta, jotka sääntelevät sopimussuhdetta verkossa toimivan välityspalvelujen tarjoajan ja sen yrityskäyttäjien välillä ja jotka verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja määrittää yksipuolisesti, ja sitä, onko kyse yksipuolisesta määrittämisestä, tarkastellaan sellaisen yleisen arvioinnin perusteella, jossa osapuolten suhteellinen koko tai se, että neuvotteluja on käyty tai että asianomainen tarjoaja ja yrityskäyttäjä ovat voineet neuvotella tietyistä määräyksistä ja määrittää ne yhdessä, eivät sinänsä ole ratkaisevia;
- 11) 'liitännäistavaroilla ja -palveluilla' yrityskäyttäjän kuluttajalle verkossa toimivien välityspalvelujen kautta tarjoaman varsinaisen tavarain tai palvelun lisäksi ennen verkossa toimivissa välityspalveluissa käynnistetyn liiketoimen loppuun saattamista tarjoamia tavaroita ja palveluja, jotka täydentävät varsinaista tavaraa tai palvelua;
- 12) 'sovittelulla' direktiivin 2008/52/EY 3 artiklan a alakohdassa määriteltyä jäseneltyä menettelyä;
- 13) 'pysyvällä välineellä' välinettä, jonka avulla yrityskäyttäjät voivat tallentaa niille henkilökohtaisesti osoitettuja tietoja siten, että tiedot ovat saatavissa myöhempää käyttöä varten ja tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen toisinnan muuttumattomina.

3 artikla

Ehdot

1. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on varmistettava, että niiden ehdot:
 - a) laaditaan käyttäen selkeää ja ymmärrettävää kieltä;
 - b) ovat helposti yrityskäyttäjien saatavilla niiden ja verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien välisen kaupallisen suhteen kaikissa vaiheissa, myös sopimuksen tekemistä edeltävässä vaiheessa;

⁽¹³⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004, annettu 20 päivänä tammikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta ("EY:n sulautuma-asetus") (EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1).

- c) sisältävät perusteet päätöksille lopettaa tai keskeyttää verkossa toimivat välityspalvelut yrityskäyttäjille kokonaan tai osittain tai asettaa niille muunlaisia rajoituksia;
- d) sisältävät tietoa mahdollisista muista jakelukanavista ja mahdollisista kumppanuusohjelmista, joiden kautta verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat saattavat markkinoida yrityskäyttäjien tarjoamia tavaroita ja palveluja;
- e) sisältävät yleistä tietoa ehtojen vaikutuksista yrityskäyttäjien teollis- ja tekijänoikeuksien omistukseen ja hallintaan.

2. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on ilmoitettava asianomaisille yrityskäyttäjille pysyvällä välineellä kaikista ehtoihin ehdotetuista muutoksista.

Ehdotettuja muutoksia ei voida toteuttaa ennen ilmoittamista koskevan määräajan loppumista, ja määräajan on oltava kohtuullinen ja oikeasuhteinen suunniteltuihin muutoksiin ja niistä yrityskäyttäjälle aiheutuviin vaikutuksiin nähden. Määräajan on oltava vähintään 15 päivää päivämäärästä, jona verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja ilmoittaa ehdotetuista muutoksista asianomaisille yrityskäyttäjille. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on myönnettävä pidempiä määräaikoja ilmoittamiselle, jos tämä on tarpeen, jotta yrityskäyttäjät voivat tehdä teknisiä tai kaupallisia mukautuksia muutosten noudattamiseksi.

Asianomaisella yrityskäyttäjällä on oltava oikeus irtisanoa verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan kanssa tehty sopimus ennen määräajan päättymistä. Irtisanominen tulee voimaan 15 päivän kuluessa ensimmäisen alakohdan mukaisen ilmoituksen vastaanottamisesta, ellei sopimukseen sovelleta lyhyempää määräaika.

Asianomainen yrityskäyttäjä voi joko kirjallisella ilmoituksella tai selkeästi suostumusta ilmaisevalla toimella luopua toisessa alakohdassa tarkoitettusta määräajasta milloin tahansa sen jälkeen, kun ensimmäisen alakohdan mukainen ilmoitus on vastaanotettu.

Uusien tavaroiden tai palvelujen toimittamista verkossa toimivaan välityspalveluun määräajan kuluessa pidetään toimena, jolla ilmaistaan selkeästi suostumus määräajasta luopumiseen, paitsi tapauksissa, joissa kohtuullinen ja oikeasuhteinen määräaika on pidempi kuin 15 päivää, koska ehtoihin tehdyt muutokset edellyttävät yrityskäyttäjän tekevän tavaroihinsa tai palveluihinsa merkittäviä teknisiä mukautuksia. Tällaisissa tapauksissa ei katsota, että yrityskäyttäjä luopuu määräajasta automaattisesti toimittaessaan uusia tavaroita ja palveluja.

3. Ehdot tai niiden erityiset määräykset, jotka eivät ole 1 kohdan vaatimusten mukaisia, sekä verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan ehtoihin tekemät muutokset, jotka ovat 2 kohdan säännösten vastaisia, ovat mitättömiä.

4. Edellä 2 kohdassa säädettyä määräaika ei sovelleta, jos

- a) verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajaan kohdistuu oikeudellinen tai sääntelyllinen velvoite, jonka mukaan sen on muutettava ehtoja siten, ettei ole mahdollista noudattaa 2 kohdan toisen alakohdan mukaista määräaika;
- b) verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan on poikkeuksellisesti muutettava ehtojaan torjuakseen ennalta arvaamatonta ja välitöntä vaaraa, joka liittyy verkossa toimivien välityspalvelujen, kuluttajien tai yrityskäyttäjien puolustamiseen petoksilta, haittaohjelmilta, roskapostilta, tietoturvaloukkauksilta tai muilta kyberturvallisuusriskeiltä.

5. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on varmistettava, että verkossa toimivissa välityspalveluissa tavaroita tai palveluja tarjoavan yrityskäyttäjän henkilöllisyys on selvästi nähtävissä.

4 artikla

Palvelujen rajoittaminen, keskeyttäminen ja lopettaminen

1. Jos verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja päättää tietylle yritysikäntäjälle tarjoamiensa verkossa toimivien välityspalvelujen rajoittamisesta tai keskeyttämisestä tämän yritysikäntäjän tarjoamien yksittäisten tavaroiden tai palvelujen osalta, sen on ilmoitettava kyseiselle yritysikäntäjälle ennen kuin rajoittaminen tai keskeyttäminen tulee voimaan tai sen tullessa voimaan kyseisen päätöksen perustelut pysyvällä välineellä.

2. Jos verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja päättää verkossa toimivien välityspalvelujensa tarjoamisen lopettamisesta kokonaan tietyn yritysikäntäjän osalta, sen on ilmoitettava kyseiselle yritysikäntäjälle vähintään 30 päivää ennen lopettamisen voimaantuloa kyseisen päätöksen perustelut pysyvällä välineellä.

3. Rajoittamisen, keskeyttämisen tai lopettamisen ollessa kyseessä verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan on annettava yritysikäntäjälle tilaisuus selvittää tosiseikat ja olosuhteet 11 artiklassa tarkoitetun sisäisen valitusten käsittelymenettelyn yhteydessä. Jos verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja peruuttaa rajoituksen, keskeyttämisen tai lopettamisen, sen on palautettava yritysikäntäjä ilman aiheutonta viivytystä ja annettava yritysikäntäjälle pääsy henkilötietoihin tai muihin tietoihin tai molempiin, jotka on saatu sen tuloksena, että se on käyttänyt asianomaisia verkossa toimivia välityspalveluja ennen rajoituksen, keskeyttämisen tai lopettamisen voimaantuloa.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettua määräaika ei sovelleta, jos

- a) verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajaan kohdistuu oikeudellinen tai sääntelyllinen velvoite, jonka mukaan sen on lopetettava verkossa toimivien välityspalvelujensa tarjoaminen kokonaan tietylle yritysikäntäjälle siten, ettei tätä määräaika ole mahdollista noudattaa, tai
- b) verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja käyttää lopettamisoikeutta pakottavasta syystä unionin oikeuden kanssa yhdenmukaisen kansallisen lainsäädännön nojalla;
- c) verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja voi osoittaa, että kyseinen yritysikäntäjä on toistuvasti rikkonut sovellettavia ehtoja, minkä vuoksi se on keskeyttänyt kyseessä olevien verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoamisen kokonaan.

Jos 2 kohdassa tarkoitettua määräaika ei sovelleta, verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan on ilmoitettava kyseiselle yritysikäntäjälle ilman aiheutonta viivytystä kyseisen päätöksen perustelut pysyvällä välineellä.

5. Edellä 1 ja 2 kohdassa ja 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuissa perusteluissa on oltava viittaus erityisiin tosiseikkoihin tai olosuhteisiin, kolmansien osapuolten ilmoitusten sisältö mukaan lukien, jotka johtivat verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan päätökseen, sekä viittaus 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuihin sovellettaviin päätöksen perusteisiin.

Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan ei tarvitse ilmoittaa perusteluja, jos siihen kohdistuu oikeudellinen tai sääntelyllinen velvoite, jonka mukaan se ei saa ilmoittaa tiettyjä tosiseikkoja tai olosuhteita tai viitata sovellettavaan syyhyyn tai sovellettaviin syihin, tai jos verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja voi osoittaa, että kyseinen yritysikäntäjä on toistuvasti rikkonut sovellettavia ehtoja, minkä vuoksi se on keskeyttänyt kyseessä olevien verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoamisen kokonaan.

5 artikla

Järjestys

1. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on esitettävä ehtoissaan keskeiset muuttujat, jotka määrittävät järjestyksen, sekä syyt näiden keskeisten muuttujien suhteelliseen merkitykseen verrattuna muihin muuttujiin.

2. Verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajien on ilmoitettava keskeiset muuttujat, jotka yksin tai yhdessä ovat kaikkein merkityksellisimpiä järjestyksen määrittämisessä, sekä näiden keskeisten muuttujien suhteellinen merkitys esittämällä helposti ja yleisesti saatavilla oleva sekä selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä laadittu kuvaus verkossa toimivista kyseisten tarjoajien hakukoneista. Niiden on pidettävä kyseinen kuvaus ajan tasalla.

3. Jos keskeisiin muuttujiin kuuluu mahdollisuus vaikuttaa järjestykseen suoraa tai välillistä korvausta vastaan, jonka yrityskäyttäjät tai yritysverkkosivustokäyttäjät suorittavat palvelujen tarjoajalle, kyseisen palvelujen tarjoajan on myös esitettävä kuvaus näistä mahdollisuuksista sekä korvauksen vaikutuksista järjestykseen 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten mukaisesti.

4. Jos verkossa toimivan hakukoneen tarjoaja on muuttanut järjestystä jossakin tietyssä tapauksessa tai poistanut hakutuloksista tietyn verkkosivuston kolmannen osapuolen ilmoituksen johdosta, hakukoneen tarjoajan on annettava yritysverkkosivustokäyttäjälle mahdollisuus tarkastaa ilmoituksen sisältö.

5. Edellä 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen kuvausten on oltava riittävät, jotta yrityskäyttäjät tai yritysverkkosivustokäyttäjät voivat saada asianmukaisen käsityksen siitä, otetaanko järjestykseen asettamisen mekanismeissa ja missä määrin siinä otetaan huomioon seuraavat näkökohdat:

- a) verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivan hakukoneen kautta kuluttajille tarjottavien tavaroiden ja palvelujen ominaisuudet;
- b) kyseisten ominaisuuksien merkitys kuluttajille;
- c) verkossa toimivien hakukoneiden osalta yritysverkkosivustokäyttäjien käyttämän verkkosivuston suunnitteluominaisuudet.

6. Verkossa toimivien välityspalvelujen ja hakukoneiden tarjoajia ei tämän artiklan vaatimusten noudattamiseksi saa velvoittaa ilmaisemaan algoritmeja tai tietoja, jotka antaisivat kohtuullisen varmasti mahdollisuuden kuluttajien harhautamiseen tai haitan aiheuttamiseen kuluttajille hakutulosten manipuloinnin avulla. Tämä artikla ei rajoita direktiivin (EU) 2016/943 soveltamista.

7. Jotta verkossa toimivien välityspalvelujen ja verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajien on helpompi noudattaa tämän artiklan vaatimuksia ja jotta voidaan helpottaa niiden täytäntöönpanon valvontaa, komissio liittää tässä artiklassa vahvistettuihin avoimuusvaatimuksiin ohjeita.

6 artikla

Liitännäistavarat ja -palvelut

Jos joko verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoaja tai kolmas osapuoli tarjoaa kuluttajille liitännäistavaroita ja -palveluja, mukaan lukien rahoitustuotteita, verkossa toimivien välityspalvelujen kautta, verkossa toimivien välityspalvelun tarjoajan on esitettävä ehdoissaan kuvaus tarjottavien liitännäistavaroiden ja -palvelujen tyypistä sekä kuvaus siitä, saako yrityskäyttäjä tarjota myös omia liitännäistavaroitaan ja -palvelujaan verkossa toimivien välityspalvelujen kautta ja millä ehdoilla se saa näin tehdä.

7 artikla

Eriytetty kohtelu

1. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on sisällytettävä ehtoihinsa kuvaus mahdollisesta eriytetystä kohtelusta, jota ne soveltavat tai saattavat soveltaa yhtäältä verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan itsensä tai sen määräysvallassa olevien yrityskäyttäjien ja toisaalta muiden yrityskäyttäjien kuluttajille tarjoamiin tavaroihin ja palveluihin. Kuvauksessa on viitattava tällaisen eriytetyn kohtelun tärkeimpiin taloudellisiin, kaupallisiin ja oikeudellisiin näkökohtiin.

2. Verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajien on esitettävä kuvaus mahdollisesta eriytetystä kohtelusta, jota ne soveltavat tai saattavat soveltaa yhtäältä verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajan itsensä tai sen määräysvallassa olevien yritysverkkosivustokäyttäjien ja toisaalta muiden yritysverkkosivustokäyttäjien kuluttajille tarjoamiin tavaroihin ja palveluihin.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen kuvausten on katettava tilanteen mukaan erityisesti eriytetty kohtelu, jota toteutetaan verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan tai verkossa toimivan hakukoneen tarjoajan toteuttamien erityisten toimenpiteiden tai toiminnan kautta ja joka liittyy seuraaviin:

- a) pääsy, joka palvelujen tarjoajalla tai sen määräysvallassa olevilla yrityskäyttäjillä tai yritysverkkosivustokäyttäjillä voi olla henkilötietoihin tai muihin tietoihin tai molempiin, jotka yrityskäyttäjät, yritysverkkosivustokäyttäjät tai kuluttajat antavat verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivien hakukoneiden käyttöön tai jotka tuotetaan kyseisten palvelujen tarjoamisen kautta;
- b) järjestys tai muut palvelujen tarjoajan käyttämät asetukset, jotka vaikuttavat kuluttajien mahdollisuuteen saada muiden yrityskäyttäjien kyseisten verkossa toimivien välityspalvelujen kautta tai muiden yritysverkkosivustokäyttäjien kyseisten verkossa toimivien hakukoneiden kautta tarjoamia tavaroita tai palveluja;
- c) mahdolliset suorat tai välilliset korvaukset, jotka peritään verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivien hakukoneiden käytöstä,
- d) pääsy yrityskäyttäjän tai yritysverkkosivustokäyttäjän kannalta merkityksellisiin palveluihin tai toimintoihin tai teknisiin rajapintoihin, niiden käyttöä koskevat ehdot tai niiden käytöstä mahdollisesti perittävät suorat tai välilliset korvaukset, kun kyseiset palvelut, toiminnot tai rajapinnat liittyvät suoraan verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivien hakukoneiden käyttöön tai ovat niiden liitännäisiä.

8 artikla

Erityiset sopimusehdot

Sen varmistamiseksi, että verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien ja yrityskäyttäjien välisiä sopimussuhteita hoidetaan kunniallisen ja vilpittömän menettelyn mukaisesti:

- a) verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat eivät saa muuttaa ehtoja takautuvasti, paitsi kun ne ovat velvollisia noudattamaan oikeudellista tai sääntelyllistä velvoitetta tai kun takautuvat muutokset ovat yrityskäyttäjien kannalta suotuisia;
- b) verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on varmistettava, että ehtoihin sisältyy tietoja siitä, millä ehdoin yrityskäyttäjät voivat päättää sopimussuhteen verkossa toimivan välityspalvelujen tarjoajan kanssa; ja
- c) verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on sisällytettävä ehtoihinsa kuvaus siitä, mitä yrityskäyttäjän antamia tai tuottamia tietoja ne voivat tai eivät voi teknisesti ja sopimusperusteisesti saada verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan ja yrityskäyttäjän välisen sopimuksen päätyttyä.

9 artikla

Tietojensaanti

1. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on sisällytettävä ehtoihinsa kuvaus siitä, mitä tietoja yrityskäyttäjät voivat tai eivät voi teknisesti ja sopimusperusteisesti saada niiden henkilötietojen tai muiden tietojen tai molempien osalta, jotka yrityskäyttäjät tai kuluttajat antavat kyseisten verkossa toimivien välityspalvelujen käyttöön tai jotka tuotetaan kyseisten palvelujen tarjoamisen kautta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun kuvauksen osalta verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on ilmoitettava yrityskäyttäjille asianmukaisesti erityisesti seuraavista:

- a) onko verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajalla pääsy henkilötietoihin tai muihin tietoihin tai molempiin, jotka yrityskäyttäjät tai kuluttajat antavat kyseisten välityspalvelujen käyttöön tai jotka tuotetaan, kun kyseisiä palveluja tarjotaan, ja jos näin on, mitä tietoluokkia tämä koskee ja millä edellytyksillä;
- b) onko yrityskäyttäjällä pääsy henkilötietoihin tai muihin tietoihin tai molempiin, jotka yrityskäyttäjä antaa käyttäessään kyseisiä verkossa toimivia välityspalveluja tai jotka tuotetaan, kun kyseisiä palveluja tarjotaan kyseiselle yrityskäyttäjälle ja kyseisen yrityskäyttäjän tavaroiden tai palvelujen kuluttajille, ja jos näin on, mitä tietoluokkia tämä koskee ja millä edellytyksillä;

- c) b alakohdan lisäksi, onko yrityskäyttäjällä pääsy henkilötietoihin tai muihin tietoihin tai molempiin, myös kootussa muodossa, jotka annetaan tai tuotetaan, kun verkossa toimivia välityspalveluja tarjotaan niiden kaikille yrityskäyttäjille ja kuluttajille, ja jos näin on, mitä tietoluokkia tämä koskee ja millä edellytyksillä; ja
- d) toimitetaanko a alakohdan mukaisia tietoja kolmansille osapuolille – yhdessä tällaisen tietojen jakamisen tarkoitusta koskevien tietojen kanssa, jos tällaisten tietojen toimittaminen kolmansille osapuolille ei ole välttämätöntä verkossa toimivien välityspalvelujen asianmukaisen toiminnan kannalta – sekä yrityskäyttäjien mahdollisuudet kieltää tietojen jakaminen.
3. Tämä artikla ei rajoita asetuksen (EU) 2016/679, direktiivin (EU) 2016/680 ja direktiivin 2002/58/EY soveltamista.

10 artikla

Rajoitukset erilaisten ehtojen tarjoamiselle muilla tavoin

1. Jos verkossa toimivat välityspalvelujen tarjoajat palveluja tarjotessaan rajoittavat yrityskäyttäjien mahdollisuutta tarjota samoja tavaroita ja palveluja kuluttajille erilaisin ehdoin muilla tavoin kuin kyseisten palvelujen kautta, niiden on esitettävä ehdoissaan perusteet rajoitukselle ja asetettava nämä perusteet helposti yleisesti saataville. Perusteiden on sisällettävä rajoitusten tärkeimmät taloudelliset, kaupalliset ja oikeudelliset näkökohdat.
2. Edellä 1 kohdassa säädetty velvoite ei vaikuta tällaisten rajoitusten määrittämistä koskeviin kieltoihin tai rajoituksiin, jotka johtuvat muiden unionin oikeuden säädösten tai unionin oikeuden mukaisen jäsenvaltioiden lainsäädännön soveltamisesta ja joita sovelletaan verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajiin.

11 artikla

Sisäinen valitusten käsittelyjärjestelmä

1. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajilla on oltava sisäinen järjestelmä yrityskäyttäjien valitusten käsittelemiseksi.

Kyseisen sisäisen valitusten käsittelyjärjestelmän on oltava helposti ja maksutta yrityskäyttäjien saatavilla, ja sillä on varmistettava, että valitukset käsitellään kohtuullisessa ajassa. Sen on perustuttava avoimuuden periaatteeseen sekä periaatteeseen, jonka mukaan samanlaisia tilanteita kohdellaan samalla tavoin, sekä siihen, että valituksia käsitellään tavalla, joka on oikeasuhteinen niiden merkitykseen ja monimutkaisuuteen nähden. Yrityskäyttäjien on voitava sen avulla tehdä valituksia suoraan kyseessä olevalle palvelun tarjoajalle seuraavista asioista:

- a) tilanne, jossa palvelujen tarjoaja ei väitetyksi ole noudattanut tässä asetuksessa säädettyjä velvoitteita ja tämä vaikuttaa valituksen tekemään yrityskäyttäjään, jäljempänä 'valittaja';
- b) teknologiset kysymykset, jotka liittyvät suoraan verkossa toimivien välityspalvelujen tarjontaan ja jotka vaikuttavat valittajaan;
- c) palvelujen tarjoajan toteuttamat toimenpiteet tai muu toiminta, jotka liittyvät suoraan verkossa toimivien välityspalvelujen tarjontaan ja jotka vaikuttavat valittajaan.

2. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on osana sisäistä valitusten käsittelyjärjestelmäänsä:

- a) asianmukaisesti tarkasteltava jätettyjä valituksia ja jatkotoimia, jotka niiden mahdollisesti on toteutettava valituksen johdosta asian käsittelemiseksi asianmukaisesti;
- b) käsiteltävä valitukset nopeasti ja tehokkaasti ottaen huomioon asian merkityksen ja monimutkaisuuden;

c) ilmoitettava valituksen tekijälle sisäisen valitusten käsittelymenettelyn tuloksista yksilöllisesti ja selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä.

3. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on esitettävä ehdoissaan kaikki asianmukaiset tiedot, jotka liittyvät sisäisen valitusten käsittelymenettelyn saatavuuteen ja toimintaan.

4. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on koottava ja asetettava helposti yleisesti saataville tiedot sisäisen valitusten käsittelyjärjestelmänsä toiminnasta ja tehokkuudesta. Niiden on tarkistettava tiedot vähintään vuosittain ja saatettava tiedot ajan tasalle, jos niihin on tarpeen tehdä merkittäviä muutoksia.

Tietoihin on sisällyttävä tehtyjen valitusten kokonaismäärä, niiden pääasialliset tyypit, niiden käsittelemiseen menevä keskimääräinen aika sekä kootut tiedot valitusten tuloksista.

5. Tämän artiklan säännöksiä ei sovelleta verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajiin, jotka ovat suosituksen 2003/361/EY liitteessä tarkoitettuja pieniä yrityksiä.

12 artikla

Sovittelu

1. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on nimettävä ehdoissaan vähintään kaksi sovittelijaa, joiden kanssa ne ovat valmiita työskentelemään sopiakseen yrityskäyttäjien kanssa tuomioistuimen ulkopuolella mahdolliset palvelujen tarjoajan ja yrityskäyttäjän väliset riidat, jotka liittyvät kyseisten verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoamiseen, mukaan lukien valitukset, joita ei voitu ratkaista 11 artiklassa tarkoitettun sisäisen valitusten käsittelyjärjestelmän kautta.

Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat voivat nimetä sovittelijoita, jotka tarjoavat sovittelupalvelujaan unionin ulkopuolelta, ainoastaan, kun voidaan taata, että kyseisten yrityskäyttäjien oikeudellinen suoja, johon niillä on oikeus unionin oikeuden tai jäsenvaltioiden lainsäädännön nojalla, ei tosiasiallisesti heikenny sen seurauksena, että sovittelijat tarjoavat palveluja unionin ulkopuolelta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen sovittelijoiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:

a) he ovat puolueettomia ja riippumattomia;

b) heidän sovittelupalvelunsa ovat kohtuuhintaisia kyseisten verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjille;

c) he pystyvät tarjoamaan sovittelupalvelujaan niiden ehtojen kielellä, joilla säännellään sopimussuhdetta verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan ja kyseessä olevan yrityskäyttäjän välillä;

d) heidän palvelunsa ovat helposti saatavilla joko fyysisesti yrityskäyttäjän sijoittautumis- tai asuinpaikassa tai etäältä käyttäen viestintätekniikkaa;

e) he pystyvät tarjoamaan välityspalvelujaan ilman aiheetonta viivytystä;

f) heillä on riittävästi ymmärrystä yleisistä yritysten välisistä kaupallisista suhteista, minkä ansiosta he voivat tehokkaasti edistää pyrkimyksiä ratkaista riidat.

3. Siitä huolimatta, että sovittelu on luonteeltaan vapaaehtoista, verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien ja yrityskäyttäjien on osallistuttava vilpittömässä mielessä kaikkiin tämän artiklan mukaisiin sovittelupyrkimyksiin koko niiden keston ajan.

4. Verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien on vastattava kohtuullisesta osasta sovittelun kokonaiskustannuksia kussakin yksittäistapauksessa. Kohtuullinen osa sovittelun kokonaiskustannuksista määritetään sovittelijan ehdotuksesta ottamalla huomioon kaikki asiaan liittyvät merkitykselliset näkökohdat, erityisesti riidan osapuolten väitteiden perustellavuus, osapuolten käytös sekä osapuolten koko ja taloudellinen vahvuus toisiinsa verrattuna.

5. Mahdolliset pyrkimykset päästä sovittelun kautta yhteisymmärrykseen riidan ratkaisusta tämän artiklan mukaisesti eivät vaikuta verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien ja yrityskäyttäjien oikeuksiin panna vireille oikeudenkäyntimenettely milloin tahansa ennen sovittelumenettelyä, sen aikana tai sen jälkeen.

6. Jos yrityskäyttäjä sitä pyytää, verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan on ennen sovittelun aloittamista tai sovittelun aikana asetettava yrityskäyttäjän saataville tiedot toimintaansa liittyvän sovittelun toiminnasta ja tehokkuudesta.

7. Edellä 1 kohdassa säädettyä velvollisuutta ei sovelleta verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajiin, jotka ovat suosituksen 2003/361/EY liitteessä tarkoitettuja pieniä yrityksiä.

13 artikla

Erikoistuneet sovittelijat

Komissio rohkaisee tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajia sekä niitä edustavia organisaatioita ja järjestöjä perustamaan erikseen tai yhdessä yhden tai useamman organisaation, joka tarjoaa 12 artiklan 2 kohdassa esitetyt vaatimukset täyttäviä sovittelupalveluja, helpottamaan välityspalvelujen tarjoamisen yhteydessä yrityskäyttäjien kanssa syntyvien riitojen ratkaisua tuomioistuimen ulkopuolella erityisesti, kun otetaan huomioon verkossa toimivien välityspalvelujen rajat ylittävä luonne.

14 artikla

Edunvalvontaorganisaatioiden- tai järjestöjen ja julkisten elinten vireille panemat oikeudenkäyntimenettelyt

1. Organisaatioilla ja järjestöillä, joilla on oikeutettu peruste edustaa yrityskäyttäjiiä tai yritysverkkoaktiviteettikäyttäjiiä, sekä jäsenvaltioissa perustetuilla julkisilla elimillä on oikeus saattaa asia käsiteltäväksi toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa unionissa sen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jossa kanne nostetaan, lopetetaan tai estetään sen, että verkossa toimivien välityspalvelujen tai hakukoneiden tarjoajat eivät noudata tässä asetuksessa asetettuja vaatimuksia.

2. Komissio kannustaa jäsenvaltioita vaihtamaan muiden jäsenvaltioiden kanssa hyviä käytäntöjä ja tietoja, jotka perustuvat rekistereihin laittomista teoista, joista on annettu kielto määräyksiä kansallisissa tuomioistuimissa, mikäli asianomaiset julkiset elimet tai viranomaiset ovat perustaneet tällaisia rekistereitä.

3. Organisaatioilla ja järjestöillä on 1 kohdassa tarkoitettu oikeus ainoastaan, kun ne täyttävät kaikki seuraavat vaatimukset:

a) ne on perustettu asianmukaisesti jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti;

b) ne pyrkivät saavuttamaan tavoitteet, jotka ovat niiden pitkäaikaisesti edustamien yrityskäyttäjien tai yritysverkkoaktiviteettikäyttäjien yhteisten etujen mukaisia;

- c) ne ovat luonteeltaan voittoa tavoittelemattomia;
- d) rahoitusta antavat kolmannet osapuolet eivät enenkään verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat eivät vaikuta sopimattomalla tavalla niiden päätöksentekoon.

Tätä varten organisaatioiden ja järjestöjen on ilmoitettava julkisesti kaikki tiedot jäsenistään ja rahoituslähteestään.

4. Jäsenvaltioissa, joissa julkisia elimiä on perustettu, kyseisillä julkisilla elimillä on 1 kohdassa tarkoitettu oikeus, kun niille on annettu tehtäväksi puolustaa yrityskäyttäjien tai yritysverkkosivustokäyttäjien yhteistä etua tai varmistaa tämän asetuksen vaatimusten noudattaminen kyseessä olevan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

5. Jäsenvaltiot voivat nimetä

a) kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita organisaatioita tai järjestöjä, jotka täyttävät vähintään 3 kohdassa tarkoitettua vaatimukset, kyseisten organisaatioiden tai järjestöjen pyynnöstä;

b) kyseisessä jäsenvaltiossa perustettuja julkisia elimiä, jotka täyttävät 4 kohdan vaatimukset;

joille myönnetään 1 kohdassa tarkoitettu oikeus. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tällaisten nimettyjen organisaatioiden, järjestöjen tai julkisten elinten nimet ja niiden toiminnan tarkoitus.

6. Komissio laatii luettelon 5 kohdan mukaisesti nimetyistä organisaatioista, järjestöistä ja julkisista elimistä. Kyseisessä luettelossa yksilöidään näiden organisaatioiden, järjestöjen ja julkisten elinten toiminnan tarkoitus. Luettelo julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Luetteloon tehtävät muutokset julkaistaan viipymättä, ja ajantasaistettu luettelo laaditaan ja julkaistaan joka tapauksessa joka kuudes kuukausi.

7. Tuomioistuimen on hyväksyttävä 6 kohdassa tarkoitettu luettelo osoitukseksi organisaation, järjestön tai julkisen elimen kanneoikeudesta, mikä ei kuitenkaan rajoita tuomioistuimen oikeutta tutkia, onko kantajalla tarkoituksensa perusteella oikeus nostaa kanne yksittäisessä tapauksessa.

8. Jos jäsenvaltio tai komissio esittää epäilyjä siitä, täyttääkö organisaatio tai järjestö 3 kohdassa säädetty perusteet tai täyttääkö julkinen elin 4 kohdassa säädetty perusteet, kyseisen organisaation, järjestön tai julkisen elimen 5 kohdan mukaisesti nimenneen jäsenvaltion on tutkittava epäilyt ja tarvittaessa peruutettava nimeäminen, jos yksi tai useampi peruste ei täyty.

9. Edellä 1 kohdassa tarkoitettulla oikeudella ei rajoiteta yrityskäyttäjien ja yritysverkkosivustokäyttäjien oikeuksia saattaa asioita käsiteltäväksi kansallisissa tuomioistuimissa sen jäsenvaltion kansallisen oikeuden sääntöjen mukaisesti, jossa kanne nostetaan; tämä perustuu yksilöllisiin oikeuksiin ja tähtää siihen, että verkossa toimivien välityspalvelujen tai verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajat saadaan lopettamaan tämän asetuksen vaatimusten noudattamatta jättäminen.

*15 artikla***Täytäntöönpanon valvonta**

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava tämän asetuksen täytäntöönpanon riittävä ja tehokas valvonta.
2. Jäsenvaltioiden on vahvistettava säännöt tämän asetuksen rikkomiseen sovellettavista toimenpiteistä ja varmistettava, että ne pannaan täytäntöön. Säädettyjen toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

*16 artikla***Seuranta**

Komissio seuraa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tiiviisti tämän asetuksen vaikutusta verkossa toimivien välityspalvelujen ja näiden yrityskäyttäjien sekä verkossa toimivien hakukoneiden ja yritysverkkoivustokäyttäjien välisiin suhteisiin. Tätä varten komissio kerää muun muassa toteuttamalla asiaa koskevia tutkimuksia tietoja näistä suhteista voidakseen seurata niissä tapahtuvia muutoksia. Jäsenvaltioiden on avustettava komissiota antamalla pyynnöstä kaikki kerätyt merkitykselliset tiedot, myös yksittäisistä tapauksista. Komissio voi tämän artiklan ja 18 artiklan soveltamiseksi pyrkiä keräämään tietoja verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajilta.

*17 artikla***Toimintasäännöt**

1. Komissio kannustaa verkossa toimivia välityspalvelujen tarjoajia ja niitä edustavia organisaatioita ja järjestöjä laatimaan yhdessä yrityskäyttäjien, myös pk-yritysten, ja niitä edustavien organisaatioiden kanssa toimintasääntöjä, joiden tarkoituksena on edistää tämän asetuksen asianmukaista soveltamista, ottaen huomioon eri alojen, joilla verkossa toimivia välityspalveluja tarjotaan, erityispiirteet ja pk-yritysten erityisominaisuudet.
2. Komissio kannustaa verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajia ja niitä edustavia organisaatioita ja järjestöjä laatimaan toimintasääntöjä, joiden tarkoituksena on nimenomaisesti edistää 5 artiklan asianmukaista soveltamista.
3. Komissio kannustaa verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajia hyväksymään ja panemaan täytäntöön alakohtaisia toimintasääntöjä, jos sellaisia on ja jos niitä käytetään yleisesti.

*18 artikla***Uudelleentarkastelu**

1. Komissio arvioi tätä asetusta viimeistään 13 päivänä tammikuuta 2022 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi ja toimittaa arvioinnin tulokset Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle.
2. Tämän asetuksen ensimmäisessä arvioinnissa on tarkoituksena erityisesti:
 - a) tarkastella 3–10 artiklassa säädettyjen velvoitteiden noudattamista sekä niiden vaikutusta verkkopohjaiseen alustatalouteen;
 - b) tarkastella mahdollisesti käyttöön otettujen toimintasääntöjen vaikutusta ja tehokkuutta oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden parantamisessa;
 - c) tutkia tarkemmin ongelmia, jotka johtuvat yrityskäyttäjien riippuvuudesta verkossa toimivista välityspalveluista, sekä verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajien sopimattomista kaupallisista menettelyistä johtuvia ongelmia ja selvittää, missä määrin kyseiset käytännöt ovat edelleen yleisiä;
 - d) tutkia, onko yrityskäyttäjän tarjoamien tavaroiden tai palvelujen sekä verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajan tarjoamien tai määräysvallassa olevien tavaroiden tai palvelujen välinen kilpailu tasapuolista ja käyttävätkö verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoajat tässä etuoikeustietoa väärin;

- e) arvioida tämän asetuksen vaikutusta mahdolliseen epätasapainoon käyttöjärjestelmien tarjoajien ja niiden yrityskäyttäjien välisissä suhteissa;
- f) arvioida, onko asetuksen soveltamisala erityisesti yrityskäyttäjän määritelmän osalta sovelias siinä mielessä, että se ei kannusta näennäisyrittäjyyteen.

Ensimmäisessä ja sitä seuraavissa arvioinneissa on selvitettävä, tarvitaanko lisäsääntöjä, mukaan lukien vaatimusten noudattamisen valvontaa koskevia sääntöjä, jotta voidaan turvata sisämarkkinoilla oikeudenmukainen, ennakoitavissa oleva, kestävä ja luottamusta nauttiva sähköinen liiketoimintaympäristö. Arviointien jälkeen komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joihin voi kuulua lainsäädäntöehdotuksia.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava kaikki hallussaan olevat asiaa koskevat tiedot, joita komissio voi edellyttää 1 kohdassa tarkoitetun kertomuksen laatimiseksi.

4. Tämän asetuksen arviointia tehdessään komissio ottaa huomioon muun muassa lausunnot ja raportit, jotka sille on esittänyt verkkopohjaisen alustatalouden seurantakeskuksen asiantuntijaryhmä. Se ottaa myös tarvittaessa huomioon 17 artiklassa tarkoitettujen toimintasääntöjen sisällön ja toiminnan.

19 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Sitä sovelletaan 12 päivästä heinäkuuta 2020.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 20 päivänä kesäkuuta 2019.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. CIAMBA
